

YOUR LIFE
НАШЕ ЖИТТЯ

Листопад

Ч. 10. 1955

November

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XII. Листопад, 1955 Ч. 10.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1955 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.

Передплата в Канаді 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодинокі число 30 центів

OUR LIFE

VOL. XII. NOVEMBER, 1955 No. 10

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1½ pound sterling, per year. Subscrip-
tion in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"**КАНАДА:**

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada

КАНАДА:

Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
14, rue des Cannettes
Paris 6
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. V. Levytsky
69 Maxham Rd.
Old Toon Gabbie NSW
Australia

З М І С Т

М. Стефанів: У листопадові дні	1	О. Prociuk: East and West	16
Діма: Вечір	2	Ukrainian Woman Painter	17
На актуальні теми: Активне чи пасивне членство	3	Book Review	17
Жіночі підприємства	3	Junior League	18
М. Остромира: З великих днів	4	Р. Коцик: Філодендрон і сансеверія	19
Н. Іщук: Молодій матері	5	Зирк у тутешню кухню!	20
Л. Б.: Три збірочки	7	Українська вишивка: Подушка	21
Н. Василенко-Полонська: Памяті співачки ..	9	Приписи. Баланс ваги	22
Л. Б.: Суспільна працівниця	10	Л. Храплива: Розмова з Ляликом	24
Жіночий квартет у Трентоні	11	П. Кізко: Смерть черепашки	25
І. Павликовська: На господарському полі ..	13	Вісті з Централі	26
Л. Б.: Перший політичний крок	14	При громадській роботі	27
О. Процюк: Розмови в Коломбо	15	Г. Лащенко: Земля козака	30

На обгортці: Раїна Могилянська, княгиня Вишневецька
(гл. стаття Г. Лащенко: Земля козака)

У листопадові дні

Коли настане перший листопада, думки наші зринають на рідну землю, де 37 років тому зродилась була воля, де народне море сколихнулось було і носило від краю до краю тріумфальне — „Вже воскресла Україна!“ І бачуть там себе одні з нас у сірих, стрілецьких одностроях у боротьбі з ворогом. Другі видять себе не все досвідченими адміністраторами за трудною роботою упорядкування розбурханого народного життя. Інші ж пригадують себе прудкими підростками, що, як з-під землі з'являлись біля відпустковця з білою стяжкою довкруги шапки, щоб сяючими очима зблизька йому придивитись, діткнутись його байонета, щоб спитати: „А багато там уже наших?“ І чому були ми тоді ще невеликі, враз рефлектують їх думки, щоб вогнем палити та залізом торошити ворогів нашої волі? Декому знов виринає з дитинства все жива сцена, як прощався любий братик, що вже ніколи не вернувся додому. А ще дехто бачить себе... і соромом загаряє: він цурався зброї.

Оттак рік-у-рік ворухить українську душу перший листопада і проймає її гнітучим болем за втраченою волею та вводить нас у настрій, що коли б він ще раз повернувся, тоді всі ми, як одна людина, станули б до бою, боронити волю. І не гляділи б, хто він такий, що поруч мене йде проти ворожого вогню, а хто то нам перед веде відтворювати 1918 рік!

Яка сила в нас сентименту, але чому лиш до минулого? Де ж він для сучасності? Ли-

стопад не минувся. Він залишився в Україні і клекоче глухим протестом у нетрях народної душі, а у вільному світі проявляє себе явною боротьбою у різних формах. Чи ведеться ця боротьба у вільному світі у суцільному єднанні всіх наших народних сил? Куди ж там! Яка втрата нам із цього, всім нам відомо. Відомо теж і провідникам наших розсварених партій і угруповань, бо вони ж люди розумні і патріоти, тільки на нещастя — свій розум і патріотизм гублять у заїлості вражених амбіцій і нівечать листопад, що його ще от в очайдушних боях продовжували. Поглиблюють новітню „руїну“, чекаючи на свого історика, щоб назвав їх безумними.

Шукати оправдання на неможливість консолідації у противних ідеологіях чи партійних програмах — це бездушне доктринерство, якого дійсні патріоти повинні уникати. Консолідація наших сил в один боевий фронт, в один політичний центр не вимагає здачі противних собі ідеологій чи анулювання політичних різниць, вони нехай собі будуть, — тільки розумного, на державницькому розцінюванні проблем опертого єднання та договору.

Як бачимо, перешкодою до консолідації для створення одного політичного центру не можуть бути різниці світоглядів чи політично-програмові, тільки брак державницького розуму і доброї волі у політичних провідників нашої громади, які своєю впертістю уподібнюють-ся часом до заїлого дядька, що воює з сусідом за межу: „О-

станню сорочку скину, і продам, але не попушу!“

Нічого дивного, така ментальність, що переростає логіку, розум, здоровий розсудок, прикметна для багатьох, навіть знатних людей. Але громада наша, що спокійно, зрівноважено і розумно оцінює і бачить наше політичне положення, такого шкідливого стану довше толерувати не сміє.

Яка радість, що якраз на цю пору вже зродилась у нашій громаді сильна тяга за єднанням-консолідацією, що охоплює все більші і більші круги! Виразником її була ухвала цьогогорічного зїзду Панамериканської Української Конференції — започаткувати конкретну роботу створення одного українського політичного центру у вільному світі. Це слід нам повітати, як доказ вітальності української еміграції і послідовно пропагувати цю ідею в нашому суспільстві. В цьому здоровому прояві життя української громади у вільному світі припадає і нам, українським жінкам, поважна частина праці у здійснюванні започаткованого, важливого діла. Це треба нам проводити на терені можливостей, що їх дають нам наші жіночі організації і це можемо примінювати з жіночим тактом і ніжністю у товариському й родинному житті.

Листопад... і зринають наші думи на рідну землю, де 37 років тому зродилась була воля, але народ не дозрів ще був, щоб її вдержати й оборонити...

Невже ж такими й ми остались, нічого не навчились, не порозумнішали?

Марія Стефанів

Везір

Заходило сонце. Здрігаються тіні.
Тіні, — і ті помирили нерадо...
Смутку мого анданте осінне
Блукало повільним садом.

Ще один вечір... (Чи сірий, чи синій?)
Ще один день у чеканні поради.
Десь біля річки в кущів гущавині,
Вітер здивовано:
— Чом ти не рада?

Смутку мого анданте осінне
Блукало

повільно

садом.

Із збірки „Мить“

На актуальні теми

Активне й пасивне членство

Всі Окружні Зізди і XI Конвенція СУА ствердили, що замало прибуває до нас молодих жінок. Що це таке? Чи не вміємо до них підійти? Чи не тягне їх до жіночої організації? Чи може жіночий рух уже досягнув своєї цілі?

Цікаві міркування подала недавно тому на нараді одна з організаційних референток. Вона діє в рухливому Відділі і пробувала різних способів. Ось які на її думку причини відсутності молодого жіноцтва в організації:

Заміжня жінка у віці від 25 до 35 літ сьогодні тяжко навантажена. Вона має звичайно одне або кілька малих дітей, цілехатне господарство і дуже часто працює заробково. Здається — досить на одну людину! З трудом вона може десь викроїти вільний вечір і тоді прагне відпруження: відвідує театр, концерт, або якусь това-

риську зустріч. Хіба можете їй дивуватись?

Ні, справді, дивуватись не можна. Бо ж умозини життя сильно змінились. Але треба подумати над тим, що й організація мусить поспівати за ними. Бо ж члени творять організацію, а не навпаки.

— Я вже пробувала розв'язати це завдання, каже організаторка. Жаль мені, щоб ці молоді сили стояли осторонь! Коли так цілі роки проведуть поза організацією, то й пізніше, коли діти вже підроснуть, вже не включаться в неї. Тому я запропонувала декільком, щоб такі вступили. „Будете пасивними членами, але будете все ж таки з нами!“ — сказала я їм.

— Як це так? — відповідає одна з них. — Не люблю належати кудись і нічого не знати про те, що там діється. Не люблю бути „паперовим“ членом!

— Чому зараз „паперовим“? Ви ж можете прийти раз на рік на загальні збори. І вислухати

звітів управи. Тоді й почуете, що в нас діється. А коли дуже хочете взяти на себе якусь роботу, то спечіть нам час від часу торт. Цього дуже потребуємо до наших буфетів та інших оказій. І тоді з „пасивного“ члена стаєте відразу „активним“.

— Це переконало. Тепер у нашому Відділі є вже кілька таких ніби „пасивних“ членок, що не можуть відвідувати місячних зборів та й приймати на себе якихнебудь функцій. Але вони „духом“ із нами! Платять вкладку, піддержують збіркові акції і на наші імпрези нераз завітають... А з цих найбільше на товариські зустрічі. Бо ж із людьми зустрітись треба...

Оттакі міркування! Організація слідкує чуйно за спромогою членок і достосовується до них. Вони не можуть дати повної участі, але й частинна бажана й мило витана. І поволи врастають вони в сімю зорганізованого жіноцтва, щоб колись перейняти в ній інші завдання.

Жіночі підприємства

Коли подумаємо над господарським розвоєм нашої спільноти, бачимо вже багато позначок нової ініціативи. Рухливі підприємці розглядаються в господарському підложжі, шукають нових ділянок і ставлять у них перші кроки. Дарма, що живемо в промислово розвиненій країні — все ж таки важить у ній багато ініціатива одиниці.

Таку ініціативу виказують нарівні жінки і чоловіки. В американському житті є тисячі прикладів на те, як успішно „вибилась“ у господарстві жінки-підприємці. Щороку група журналісток устійнює „the businesswoman of the year“, себто найбільш успішну „бізнесменку“ того року. Варто переглянути листу тих щасливих! Правда, тут лиш чоловічі представниці господарського світу Америки. От, хочби „бізнесменка“ 1951 р. — Тіллі Луїс із Каліфорнії. Ця молода ще жінка доказала в своєму житті дуже цікавого експерименту. Як молоденька дівчина вона почала працювати продавницею в харчевій крамниці й дивувалась великій кількості імпортованих товарів. Наприклад — помідорів. М'ясистого, грушковидного помідора, що надається особливо на підливу для „спагетті“, не можна було виплекати в Злучених Державах і його довозили з Італії.

Коли Тіллі Луїс стала працювати вже самостійно, постійно мучила її думка, чи не можна б таки знайти тут землі, пригодної для вирощення того помідора. Врешті порадили їй, що в Каліфорнії є відповідні умовини. Тоді вона поїхала до Італії й переговорила з експортерами помідорів. Дістала там насіння, переконала фермерів у Каліфорнії, щоб почали плекати цей рід помідора. І зараз же почала будувати фабрику харчевих перерібок, що мала б зуктиткувати цю городину.

Від 1937 р. до тепер фабрика розрослася. Вона належить до п'ять великих у промислі перерібок городини. Поза городи-

ною й овочами вона продукує тепер лакоминки й підливи до салат, що не мають калорій. Тіллі Луїс дістала найвище признание країни, яке їй висказано та записано в конгресі, як „одиниці, що збагатили господарство Злучених Держав“.

Це лиш один приклад. Тіллі Луїс могла бути виїмково здибною у своєму часі. Та окрім неї зустрічаємо багато помислових жінок що починали кар'єру не від фабрики чи бюро, а шукали свого власного шляху. Молода американка Рене Бичі, що вичилась на моднярку, урухомила зовсім нове підприємство. Вона відкриває в Біверлі Гилс, у Каліфорнії, випозичальню капелюхів. І то неабияких — а паризьких моделей! Показалось, що багато жінок хотіло б прибраться для особливих okazji. І радо пожертвує кілька долярів за паризький модель, хоч би на кілька годин. Не без того, що тут і там якийсь модель купить, коли собі його вподобає.

Жіноча зручність оправдує себе в господарстві. Недавно тому звітували німці про відбудову своєї країни та величезну участь жіноцтва у цьому процесі. Показалось, що великі, відомі підприємства, знищені війною, двинулись із руїн тільки завдяки запопадливості жінки. Наприклад, відома фабрика кольонської води „4711“. Її власник помер у 1945 р., син його не повернувся з війни, а внук ще був малий. Тоді вдова, якій уже переступило за шістьдесятку, взяла провід підприємства у руки, побудувала тимчасове приміщення і стала виробляти, хоч у скромному розмірі, славнозвісні косметики. Їй пощастило зібрати давніх працівників і вкортці підприємство гарно розвинулось. Вона просить Бога, щоб дозволив їй ще впровадити внука в це діло.

Чомусь так складається, що найчастіші жіночі підприємства постають із чи для родинних потреб. Старенька жінка з міста Франкфурту взялась за провід підприємства, щоб внукові

Американка Тіллі Луїс дістала признание конгресу за заслуги в американському господарстві

Tillie Lewis, the American business woman of the year.

зберегти діло його батьків. Американська дійсність також багата в такі приклади. Тут бачемо цукорню, що постала з домашнього печення тістечок, а там пекарню, що виросла з домашніх спроб. Навіть українська жінка виявила себе в тому, бо ж ми читали про „вареники“ Мама, що допомогли новоприбулій жінці у Дітроїті поставити гарний ресторан. А наші „торти“ неодній старшій жінці, що вже не може піти до фабрики, приносять скромний дохід.

Сотні молодих жіночих голів уже продукує над тим. Хіба не варто спробувати своїх сил у країні свободи? За капітал нетрудно, фахове знання можна придбати. Треба тільки відваги й бистрого погляду на речі. І не йти втоптаним шляхом, кудю йдуть усі. А шукати окремих доріг, що принесуть успіх відважним одиницям.

ЖІНКИ В 10-ТІЙ СЕСІЇ ОН

У порівнянні з 9-тою сесією кількість жінок-представниць змаліла. Цим разом їх є 25. Однак якісно жінки зискали, бо в цій сесії є 12 повноправних делегаток, а в 9-тій їх було 11. Найбільше жінок виказує делегация Куби, бо має аж 3 заступниці делегатів. Разом взявши жінки на 10-тій сесії репрезентують 21 країну.

3 великих днів

Перший Листопада 1918 р. — день народнього зриву. Чимало років минуло з того часу, а ми його забути не можемо — хоча по всьому світу розкинула нас доля. Бо чим даліше відходимо від рідної землі, тим більшою стає наша туга за нею. І кожного року, у довгі листопадові вечори, оповідаємо малим онукам про події 1918 р. А внуки, що ніколи не бачили рідної землі, бо на чужині родились, слухають нашого оповідання наче чарівної казки.

Наче живі виринають у пам'яті незабутні — радісні та сумні картини. І встає перед очима той холодний, листопадовий ранок у Львові: Дахи домів та вулиці злегка притрушені снігом. По вулицях, відміряним кроком, ходять стійкові — на рукаві синьо-жовта опаска, на голові шолом, а в руках, готовий до стрілу, кріс. Вітер зриває останнє золотисте листя із дерев і кидає їм під ноги. А високо-високо, на ратушевій вежі, осяяний заревом сходячого сонця, лопотить на вітрі синьо-жовтий прапор. Це знак, що по шістьсотлітній неволі, до столяного-города Галицької Волости вернулася українська народня влада.

Все це сталося за одну тільки ніч — наче в казці. І дійсно — казкою видалось це людям, що не знали, скільки труду і хвилювання коштувала ця одна-єдина ніч тих, які підготовляли листопадовий зрив. Вночі із 31 жовтня на 1 листопада — українські військові частини, під командою Вітовського, зайняли Львів.

**

Та прийшов день 2 листопада. Поляки виступили збройно проти української влади. І почалися важкі вуличні бої. Не то кожну вулицю, але кожний дім треба було здобувати зокрема. Поляки захоувались по домах, а наші стрільці, непривичні до вуличних боїв, були виставлені на найбільшій небезпеці.

Українські мед-сестри працю-

вали в шпиталі при вул. Коперника із подиву гідною жертвенністю. Дижурували по черзі біля шпитальної брами. Як лиш побачили, що котрийсь із наших стрільців ранений, зараз же вибігали на вулицю і під градом ворожих куль, заносили раненого до шпиталю.

Жінки на швидку руку організували кухні для війська. Одна із таких кухонь, чи не найбільша, була в ратуші. Дівчата, семінаристки та студентки, від раннього-ранку до вечора оббирали картоплі та чистили городину, а старші пані зайняті були при варенні. Варили безупину, бо приходили щораз то нові військові частини, яких треба було нагодувати. Приходили втомлені й виснажені. Швидко їли і зараз же відходили, бо не було кому прийти їм на зміну в тих перших, найважчих днях.

Одного такого листопадового дня роздався страшний гук і з брязкотом покисалось скло із ратушевих вікон.

— О, Господи! Та неуже це вороже стрільно попало у ратушу?! — зжахнулась старша пані.

— Це тільки грім з ясного неба, пані добродійко — заспокоював її якийсь старшина, що саме надійшов.

— Кажете, пане поручнику, що це тільки грім? У листопаді грім? Уперше таке чую.

— Бо це вперше листопад такий прийшов. Наш — український листопад!

— Та не знати, злий це чи добрий знак? — зідхнула.

— Авже ж добрий! Це ж апробата з неба для наших змагань, — запевнював старшина. — Автім: „Де скло бється, там добре ведеться“, каже наша народня мудрість. А його стільки оце посипалось із ратушевих вікон. А вісті непогані приходять! Ось і Перемишль уже в наших руках. Поручник Федюшка зорганізував вояків українців і здобув Перемишль та зайняв лінію Сяну на захід-

ньому кордоні українських земель.

— Поручник Федюшка? Уперше чую таке прізвище.

— А про Євшана чули?

— Авже ж. Це ж той молодий, талановитий, літературний критик.

— Ото ж, це він і є. Славно списався! Видно, що він не лиш на слова такий гострий буває, але й зброєю володіє негірше пера.

І пішов старшина. А старша пані ніяк не могла заспокоїтись.

— Грім у листопаді... — говорила тихо сама про себе.

**

Увесь день мжичив дрібний дощик — холодний і дошкульний. На личаківській рогаці стояв стійковий — невеличкий хлопчина — у шоломі та з крисом, у посинілих від зимна, руках. Із поблизького села, в напрямі міста, дівчина йшла — в темно-синьому плащику і такий же шапочці та із наплечником, повним харчів.

— А перепустка у вас є? — зупинив її, суворим тоном, стійковий.

— Я оце вертаюся до Львова, додому за хлібом ходила, — казала, подаючи перепустку.

— Чому ж ви не zostалися вдома, а до Львова вертаєтесь? Хочеться вам швендяти туди й сюди у воєнний час! Краще сиділи б у хаті!

— Чому ж ви не сиділи в хаті, а стоїте ось тут?

— Бо я мужчина! — сказав самопевно.

— Та неуже?! — посміхнулась, обкинувши очима його невеличку постать. — Та, видно, що й я не сиджу дурно в цей воєнний час, — додала.

— Що ж ви таке робите? — зацікавився.

— В ратуші при кухні, картоплі оббираю.

— Тобто при „амуніції“ працюєте! Так вибачте, що образив вас... — засміявся.

Вона також засміялась у тон йому і пішла.

(Продовження на ст. 6)

Молодій матері

Молоді матері продумують тепер більш як колинебудь над виховними засобами. Дістаємо листи з запитаннями в тій справі. Виховна Комісія СФУЖО взяла на себе завдання подавати поради й відповіді. До різних проблем вискажуться педагоги-фахівці.

Редакція

Не-одну матір-українку мучить це питання, що буде з її дітьми, як виростуть. Чи залишаться вони українцями, чи розтопляться в чужому морі і нічого спільного не матимуть із землею своїх предків? Страшно подумати про таке!

Першим важним чинником у вихованні дитини є мова, Тільки тоді можемо зв'язати дитину з українською спільнотою, коли українська мова буде її рідною мовою. Треба щоб дитина від перших тижнів свого життя чула рідну мову. Звуки її вона несвідомо сприймає. Маючи кілька місяців, дитина знатиме й деякі слова, хоч вимовити їх не вмітиме. Наприклад, сказати їй „дай мяч“ чи „дай ляльку“, то вона дасть.

Треба якомога більше говорити з дитиною. Хтось може скаже, що це зайве, що воно ще нічого не розуміє! Але ні, це говорення збагачує її знання. Треба попросту стверджувати всі факти довкруги неї. „Ось даю тобі кашу, беру тарілочку й ложку. Тепер ти їстимеш, правда? А тепер треба вимити тарілочку і ложку, щоб були чисті.“ А знов виглянувши через вікно: „Ось їде авто! Ось коник везе віз ітд.“

Далі (коло одного року) круг зацікавлень дитини збільшується і тем до розмови більше. Коли дитина живе серед природи, то ясно, що знайомиться з її явищами. Живучи в місті, треба використовувати кожну нагоду, щоб познайомити дитину з її явищами і з тваринами. Найлегше їй зустрінеться із песиком і котиком, потім побачити на вулиці коника, горобчика, голуба. Кидати крихти горобчикам чи голубам. Звернути увагу на траву, листочки, дощ, сніг, росу, хмари, вітер, сонце, місяць, зірки. Все це дуже цікавить дітей (вже від півтори року). По змозі повести дітей у парк, за місто, на озеро чи річку, на море. Все це дуже розвиває їх. В три роки, а може навіть і в два і пів можна зачати говорити при-

надійно про Україну. Ось, мовляв, на Україні, там де жили твої мама, тато, бабуся, дідусь — зимою багато снігу, там на санках їздять. Або, показавши дерево з вишнями, сказати, що на Україні коло кожної хатки були вишневі садки. У три роки діти вже розуміють, що їх мова відмінна від мови оточення. Тоді можна сказати, що на Україні всі говорять, як ми. Звернути увагу дітей на українські передачі в радіо. — „Чуєте, співають українські пісні! Сьогодні українська передача“.

Треба щоб діти чули українську пісню не тільки з радіо. Треба, щоб мама і тато, як уміють, співали їм. Добре мати патефон із українськими рекордами, з піснями або з казками.

Показувати дітям образки можна вже від півтори року. У тому віці діти вже пізнають на малюнках знайомі предмети.

Казки можна оповідати вже дволітнім дітям. Перше найпростіше, напр. „Були собі дід та баба і була в їх курочка ряба...“ Одну й ту саму казку можна повторяти щодня. Іноді на бажання дітей доводиться її повторяти кілька разів денно. У 2 і пів чи 3 роки

діти вже добре сприймають такі казки, як про „Котика і півника“, про „Івасика Телесика“ й інші. Але в тому віці вже можна не тільки оповідати, але й читати дещо з дитячих книжок. Вибираючи лектуру дітям, мусимо дбати не тільки про національне, а й про моральне виховання, бо дітям загрожує не тільки денационалізація, а й деморалізація. Та воно пов'язане одне з одним, бо нашої нації в основному властива глибока моральність, пов'язана з релігійністю.

Дуже добра книжечка „Дзелень-Бом“. Уже в 2 і пів роки вона так подобається, що щодня треба її показувати. Малюнки Судомори чудові і виховний елемент є. Півник, курочка й котик урятували кицину хатку, а киця потім гарно їм віддячилась. Дуже подобається дітям 2 і пів до 3-ох років книжечка М. Трублаїні „Про дівчинку Наталочку, лебедя і сріблясту рибку“. Тут теж і жаба, і горобчик, і дівчинка Наталочка широко рятують сріблясту рибку від лебеда. Прочитавши дітям цю казочку, доводиться ще безліч разів на їх прохання оповідати її.

Надія Іщук
(Закінчення буде)

Дня 9. жовтня відбулась перша нарада нової Екзекутиви СУА. (гл. звіт на ст. 27) — Сидять зліва: пп. Юлія Стрижак, Олена Гординська, Антонія Кульчицька, Стефанія Пушкар, Олена Лотоцька, Катерина Пелешок, Лідія Лемішкова, Марія Біляк, Лідія Бурачинська, Анна Сивуляк. — Стоять зліва: Іванна Рожанковська, Марія Ржепецька, Петронелла Пецюх, Кекилія Гардецька, Амалія Рублева, Наталія Осінська, Зеновія Левицька, Кузьма, Іванна Бенцаль, Марія Бабяк.

3 великих днів

(Продовження зі стор. 4)

— „Мужчина“, каже. А цьому „мужчині“ небільш 16-ти років. Вчора у ратуші оповідали, що перший стрілець, який згинув в обороні Львова — це такий же малий хлопчина — думала дівчина, йдучи в напрямі міста.

Тим часом під рогачку заїхали вози з добровольцями. Вози верталися додому, а хлопці по черзі підходили до стійкового. Стійковий же, з повагою та гідністю на хлопчому обличчі, переглядав перепустки та давав знак рукою, що можуть проходити. І вони пішли вниз Личаковом — двійками, маршовим кроком. Ішли мовчки, наче під тягарем якимсь. І враз, у ритміку їх ходи, впали слова: „Спізналися ми, хлопці. Бачили? Дітвак на стійці стоїть...“ Це один із них голосно сказав те, над чим роздумували вони всі. І вони мимо волі приспішили ходу.

**

А за Львів ішли криваві бої. Замкової Гори боронила друга сотня УСС-ів під командою поручника Зенона Носковського. І так героям з-під Маківки і Лисоні прийшлося боронити оту найстаршу частину Львова — давній княжий замок. І хоч як напірали поляки, Підзамче було нездобуте. Залишили його УСС-и щойно тоді, як від Нач. Команди прийшов наказ, що треба покинути Львів.

Почалась облога Львова. Стрільці кватирували по теплих селянських хатах. Селяни раді були рідному війську. Не лиш радо гостили їх по хатах, але й до окопів доносили харчі.

У прифронтових селах організовано шпиталики. Перший такий шпиталик заложено в Підберізцях. Приїхав молодий лікар, оглянув школу і рішив там заложити шпиталик. Ідейна і невтомна місцева вчителька зараз же поклялася до праці дівчат-семінаристок. Кинулись по селі за постілью, біллям,

харчами. До вечора був улаштований не лиш шпиталик, але й кухня, а вчителька з дівчатами варили вечерю для перших ранених стрільців. Що лиш нагодували ранених і збирались мити посуду, як перед школу заїхали три якісь постаті на саних. Та такі вже засніжені, що ніяк не можна було пізнати, хто вони. Як обтрусилися зі снігу і відтанули трохи, показалося, що це мед-сестри з молодим студентом медицини.

— Та це ж Марійка і Галя! — зраділи підбережчанки, пізнавши в мед-сестрах своїх шкільних подруг.

Медик приїхав „перебирати шпиталь“ — як казали мед-сестри, а самі вони зараз же відїжджають. Ще й лікаря беруть зі собою, бо такий же шпиталик треба негайно заложити в Борщовичах. А сюди завтра приїде якась інша сестра.

**

Зима була гостра й багата у сніг та метелиці. УГА все ще стояла під Львовом. Прилинули сюди сини із усієї Галицької Волости: із Поділля, Гуцульщини, Бойківщини і навіть далекої Лемківщини.

Загальнолюблений, молодий сотник, Газдайко, із Лемківщини, ніяк не міг усидіти в окопах. Він часто виходив з окопів та дивився в далековид, не звертаючи ніякісенької уваги на польські кулі, що гули наче джмелі.

— Пане сотнику, сховайтеся! Поляки почали таки добрий вогонь! — кликнув якийсь хорунжий.

— Який там вогонь! Ви краще послухайте, яку оце музику отаман Воевідка ляхам улаштував! Ого! А тепер Юрко Полянський до слова прийшов. Це з батареї оті стрільна. Чуєте, як милозвучно вівкають? Тільки Балтрова батарея покищо мовчить. Його гармати заграють при кінці.

А як цільні гарматні стрільна запалили арсенал у Львові, сотник Газдайко ніяк уже не міг усидіти в окопах. Він рвався — на власну руку хотів іти зі своїми хлопцями здобувати Львів.

— Такий завжди повільний лемко і враз гедз його вкусив! Лел гвару тобі, що наказу ніякого немає. Розстріляють тебе, чоловіче, за непослух і пропадеш ні за цапову душу — зупиняв його якийсь старшина.

— Нехай, що розстріляли б! Та яке це мало б значіння супроти того, якби ми Львів здобули. Ти ж подумай — арсенал горить, у місті паніка... Другої такої нагоди не буде вже — казав, безнадійно схиливши голову.

*

У шпитальній кухні скінчилися саме вечірні роботи, як прийшов сотник Балтро, бувший артилерійський старшина при австрійській армії.

— Вибачайте, що забираю вам дорогий час. Та я не сидітиму довго. Відвідав батьків та й оце до вас поступив — книжки вам приніс.

— Сідайте, будь ласка, сотнику. Наша цілоденна праця, як бачите, закінчена вже і ми раді вашим відвідинам — зраділа вчителька. — Чи не ви це, сотнику, своїм цільним стрільном зачіпили?

— О, цього то й сам отаман Воевідка не міг би вам сказати — посміхнувся сотник. — Звідкіля можна знати, як усі батареї водночас підняли були вогонь! Дякую вам, пані, за книжки — казав, поклавши на столі „Кобзаря“ і „Мойсея“ — одним духом прочитав. Я й не знав, що ви, укоаїнци, маєте в своїй літературі такі геніяльні твори.

— Як то не знали? — здивувалась вчителька.

— Я ж виховувався в мос-
(Продовження на ст. 8)

Три збірки

Передо мною три збірки поезій. Тоненькі томики, майже однакового формату. Однакова сила почувань промінює з них, розбита на малі клаптики картин.

У 1947 р. вийшла перша з них. „Волошки“, ще мають сентиментальну поволоку першої юності, як і в назві, так і пучку польових квітів на обгортці. А „Росяні зорі“ більш суворі й зрілі у своїй простоті. Та найцікавіша „Мить“ своїми уривками поезій, що в декільки стрічках передають цілу картину.

Із цих томиків виростає перед нами авторка їх — Діма. Дарма, що знаємо її, як драматурга, що пише цікаві сальонові пєси, і письменницю, що творить для дітей. Та найкраща вона в своїх віршах, що так вміють вловити „мить“ краси.

Діма походить із золотих берегів Полтавщини. Там пробігло її раннє дитинство і „вітер з-за Дніпра“ став її вічним другом. Світ мистецької уяви окутав її змалку: обоє її батьки були акторами.

Невідомо, що скорше подіяло на неї — театр чи література. У ранніх її споминах живе театр „Березіль“, де грала її мати. Навіть перший її виступ на сцені зв'язаний із „Березолем“. „Було мені тоді яких сім років“, пише вона. „Я грала одного з синів Гонти у пісні „Гайдамаки“ (за Шевченком). Гонту грав актор Маряненко і я дуже налякалась, коли побачила його в гримі. До того ж він грав так переконливо, що я починала вірити, що він і справді ось-ось мене заріже і в мене від переляку тремтіли ноги. Але це було тільки на першій виставі. Потім я звикла“.

Та й література довзі скоро увійшла в її життя. „Я почала писати ще в школі, коли мені було 12 років. Наша кляса славилась на всю школу своїми „літературними“ силами. Майже пів кляси писало поезії, прозу, а були й такі, що писали... романи. Це було по своєму цікаво: нераз після лекцій ми роби-

ли „клясний суд“ своїм творам. Читали й критикували й то дуже суворо!“

Діма радо згадує час „золотої юности“, коли вона „любила на кручі Дніпровій сидіти годинами...“ Тоді вона шукала ідеалу в літературі й знаходила його в Лесі Українки, Коцюбинського, Рильського. „Думаю, що найбільший вплив мали на мене поезії „раннього“ Тичини, — пише вона. — Я їх не тільки знала на память, а й співала, бо мелодія сама так і напрошувалась до тих мелодійних слів. Вже на Заході (бо в Києві їх не можна було мати) познайомилась із творами Маланюка, Олени Теліги, О. Ольжича, які я дуже люблю“.

Оттак переплітались впливи літератури й театру на юну душу. Ні, не слід забувати музики. Коли лунали її звуки, тоді вона „літала в країни, нікому неznані“ і „пробувала в блакитнім полоні співаючих хвиль“. Або вилувлювала місячне сяйво, що дримає зачароване у сонаті Бетовена.

Грянула війна. Жорстока дійсність вдарила різко по її мріях. Врешті значок „Ост“ і праця на німецькій фабриці — сіра, як і будні на чужій землі. Лиш мрії дозволили протривати той важкий час. А потім Париж, оце „гомінке, голосисте місто“, в якому „шумує й клекоче людський натовп“. Тут вона розправила знов свої крила!

**А стареньке місто крутобоке
Задивилось задрісно услід...
Гарно ж як летіти ген високо,
Ідучи**

по росяній
Землі.

Знов увійшла Діма у круг літератури й театру. Вона пізнала французьку літературу („з поетів найбільше люблю Рамбо, а з прозаїків просто таки обожаю А. Сен-Екзюпері. Увесь час мрію написати книжку ось таким (бодай хоч трохи) стилем, як він: чисто, яскраво, широко...“) і поринула у паризьких театрах.

— У Парижі — справжнє „царство театрів“. Боже милий,

Письменниця Діма, авторка недавно виставлених пєс „Пересаджені квіти“ і „Хміль“

Dima, Ukrainian authoress,
at present residing in Paris.

скільки їх тут! І великі, і маленькі і добрі, і... ні, не можу сказати „погані“, бо кожна вистава, навіть маленького театру має свій чар. А яке багатство репертуару! Від клясики (не тільки французької, а й світової) — до наймодерніших, найвигадливіших вистав. Я мала щастя бачити дещо з „театрального фестивалю“, що знов був цього літа в Парижі. Бачила театри німецький, бельгійський, польський, італійський і китайський. Останній — це т. зв. пєкінська опера — явище просто казкове!“

Знов переплітається в душі Діми світ літератури й театру. Проблеми людської душі втискаються в її перо. В її пєсах знаходимо тонке розуміння людей, їх поривів і слабостей, що ведуть на шукання й манівці. Авторка допомагає їм: вона грає Христину в „Пересаджених квітах“, або Галини в „Хмелю“, щоб оживити нею створену людину і подати її так, як вона її розуміє.

Та Діма радіє ще одним чита-

3 великих днів

(Продовження зі ст. 6)

квофільській бурсі на Курковій, а ходив до німецької гімназії. А в бурсі давали нам до читання тільки твори московських письменників. То ж само собою — вашої літератури я й на очі не бачив.

— Чому ж ви, сотнику, оце вже вдруге ужили слова: „вашої“? Вона ж — українська література, такаж наша, як і ваша. Хіба ж ви не українець?!

— Покищо неофіт тільки. Я ж не маю права називати себе таким іменем. Автім, ніхто й не повірив би мені. Та й не привик я надармо кидати слів. А приналежність до української нації не словами, а кровю припечатати треба. Ну, але я забарився. Яка ж шкода розставатись мені із цими книжками.

— О, ви може взяти їх собі, сотнику.

*

Всю зиму тривала облога Львова. А з весною, як полякам прийшла з допомогою армія Галлера, УГА змушена була покинути свої становища під Львовом. Зостались тільки дві гармати із Балтрової батареї, що були окопані під Чішками — крили відворот уступаючої 4 Бригади. Довго ще було чути гук тих гармат, а там і вони замовкли...

Прийшла ще перемога під Чортковом — наче сонце із-за хмар виглянуло, а п'ятим сірі, понурі дні... В половині липня 1919 р. УГА перейшла Збруч. І там, за Збручем, на широких степах України почався кривавий змаг із ворогами. На три фронти прийшлося зводити бої. Та прийшов ще й четвертий, найстрашніший ворог — тиф. І тому четвертому ворого-

чем, що вдячно сприймає бризки її таланту. У своєму рості вона не забуває про українську дитвору і дарує їй мелодійні вірші та цікаві оповідання. Сторінка „Нашим малютам“ їй глибоко вдячна за те. **Л. Бура**

ві не було вже змоги опертись. Падали, знеможені гарячкою, стрільці в окопах та гарматчики біля своїх гармат.

Ось сотник якийсь із двома гарматчиками, вистріливши останні набої, загвожджують гармати, щоб не попали ворогові.

— А тепер, хлопці, гайда — в дорогу! Може добемось я-кось до своїх.

Та не добились. Подорозі попали на червоних.

— Ну, бувайте, хлопці! Ідьте, куди ноги понесуть, а я попробую зупинити їх.

— Як же це?! Ви самі залишитесь тут, пане сотнику?.. — пробували бунтуватись гарматчики.

— Ідьте же, як кажу! Відколи це ви не слухаєте наказу?!

І пішли. А він зостався, щоб „його хлопці“ мали змогу добратись до своїх. Червоні раді були, що зловили якогось старшину. Та він не здався — оборонявся пістолем. А як вистрілив останній набій, упає, поцілений кількома ворожими кулями. Зараз же перешукали його кишені. Найшли дві книжки — „Кобзаря“ і „Мойсея“ та військову довідку: „Іван Балтро, сотник Укр. Гал. Гарматного Полку“.

Так згинув сотник Балтро. Життям окупив і кровю припечатав свою приналежність до українського народу.

*

Десятками тисяч вигибала УГА, замкнена в чотирикутнику смерті. Чотирикутник смерті — десятки тисяч могил... Там Галицька Волость зложила одну із найбільших жертв своїх на жертвеннику визволення України. А для грядучих поколінь, як документ ого часу, пісня зосталася:

**Засумуй трембіто та по всьому світу,
Що пропало галичанам сорок тисяч
цвіту...**

*

Минали роки. Виховане на листопадових традиціях, виростало нове покоління, сильне, незломне. Не минуло багато часу, як нові Стрільці Січовії пішли тим же кривавим шляхом. І подільські лани під Бродами, і широкі степи Придніпров'я, і поліські болота, і жарпатські бори побагрянili від їхньої крові. А їхнє гасло: „До Києва через Львів!“

І ми віримо, що прийде ще один такий Листопад, як той у 1918 році. І побачимо, як на ратуші та на Замковій Горі лопотітимуть синьо-жовті прапори... І почуємо радісний гомін дзвонів із катедрального храму на Святоюрській Горі...

Марія Остромира

ВІДЗНАЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЧКИ

З нагоди 100-ліття Парани в Бразилії вдалося оснувати в Паранській Державній Бібліотеці український відділ. Бібліотекарем тієї частини призначено декретом уряду п. Ольгу Горачук.

Ольга Горачук народжена в Бразилії. Її батько член-фундатор Хліборобсько-Освітнього Союзу п. Григорій Тадра.

ДІМ ЖІНКИ У ЛОНДОНІ

Англійські організації домашніх господарств недавно тому придбали у Лондоні Дім Жінки. Це клубовий будинок, що служить для зібрань і товариської розваги. Все в ньому так обладнане, щоб можна було скликати й відбутися велике зібрання, невелике прийняття, ділові сходи і курси. Окрім того тут знаходиться велика порядня з відділами правною, виховною, господарською ітд.

ВІДЗНАЧЕННЯ ВЧИТЕЛЬКИ МЕДСЕСТЕР

Управителька школи медсестер у Цюриху, Лідія Леман, зазнала великої почеси. З нагоди її 70-их народин університет у Цюриху признав їй титул доктора медицини г. к.

Пам'яті співачки

8. червня ц. р. закінчила свій життєвий шлях, повний блиску, слави й великих страждань одна з видатних жінок України, з іменем якої зв'язана ціла доба українського мистецтва — Катерина Дмитрівна Воронець.

Катерина Дмитрівна родом Монтвид, з молодих своїх років належала до гурту української інтелігенції, осередком якої у Харкові був славний історик України, професор Дмитро Багалій. Батька втратила вона рано, мати її була асистенткою славетного окуліста, Гіршмана, і маленька донька Катерина-„Катюша“, як її називали — виростала власне в родині Багаліїв, з його доньками, однолітками. Ця родина в Харкові відіграла велику національну та громадську роль: все українське національно-культурне життя Харкова, цілої Слобідської України, було зв'язане з нею. Там вперше навчилася Катерина Дмитрівна співати українських пісень, бо Дмитро Іванович Багалій і його дружина, Марія Олександрівна, співали й знали багато українських пісень.

По закінченні одної з харківських гімназій, Катерина Дмитрівна вчилася співу в Мілані, де закінчила консерваторію. Повернувшись до Харкова, вона виступала в українських концертах і в опері. На початку ХХ століття вона співає в Харкові, Києві, Одесі. Чарувала всіх виключною красою голосу. Її сопрано було величезного регістру: вона співала партії Маргарити і Кармен. До краси голосу треба додати чарівну зовнішність, вміння триматися на сцені і високу інтелігентність гри. Для України Воронець створила цілу добу мистецтва. Починаючи від легкого і привабливого образу „чарівного принца“ і кінчаючи чудовими маєстатичними образами героїнь Вагнера, від вічно хвилюючої Мадам Батерфляй — і до української Оксани в „Черевичках“ — Воронець творила прекрасні, хвилюючі і незабутні постаті. У протилежність до багатьох артисток, вона сама входила у всі деталі зовнішності своєї героїні. Так вона замовила в Відні, у славній ювелірній майстерні прикраси для Вагнерівських опер; з українськими малярями обговорювала деталі українського одягу і т. д. Десять років перебування на сцені, коли тільки здобувають собі імя, зробили з неї славетну артистку, блискучу зір-

ку української сцени. В 1916 році її прийнято до Московського Імператорського Театру, і там, у Москві застала її революція 1917 р. Для неї було ясно, що місце її на Україні, і в 1918 р. з першою можливістю, вона повертається до Києва, виступає в опері і бере активну участь у створенні української опери. Революція розбила її родину: чоловік був відрізаний від Києва (він опинився в Варшаві). Коли прийшли большевики, вона з двома дітьми подалася на еміграцію — спочатку до Румунії, потім до Галичини

Катерина Дмитрівна Воронець
Ukrainian singer Katherine Voronets
who died recently

й Праги. Вона співає в Празькій опері, гастролує в інших містах Європи, і своїм талантом, своїм мистецтвом, своїм чаром підносить славу українського мистецтва.

У 1928 р. Воронець запрошено на гостинний виступ до Советської України: з виїзним успіхом співала вона в Києві, в Харкові та інших містах України. Її намовляли залишитися на Україні, але вона не погодилась. Тоді, у Києві, одружилась вона з Платоном Боярським, в якому знайшла люблячого і відданого їй друга на все життя. Як і раніш, співала вона в Празі, а потім переїхала до Галичини, співала в Станіславові, Львові. Там захопила її війна 1941 року. Десь, під час переїзду син її був відрізаний від неї — і це стало найбільшою трагедією її життя.

У 1949 році вони мали виїхати до Америки. Тяжка хвороба її чоловіка стала на перешкоді, і славетна артистка знайшла притулок у захисті старших людей. Не зважаючи на вік, вона стала центром українського ми-

стецького життя. „Альтерсгайми“ в Німеччині об'єднують старих людей різних національностей. Українка Воронець-Боярська стала окрасою всіх наших концертів. Вона співала як твори світового мистецтва, так і українські; і в її художньому виконанні чужинці часто вперше знайомилися з українською музикою.

Доля переганяла її з місця на місце: табори, а далі „альтерсгайми“ — Міттенвальд, Прін, Дорнштадт, і нарешті — Мюнхен, де вона й упокоїлась.

Останні роки життя с. п. Воронець-Боярської були трагічні. Вічне хвилювання за сина, про якого вона нічого не знала, а потім — за здоров'я чоловіка, що перебував у туберкульозній санаторії Гаутінг, а потім у шпиталі в Ульмі, підірвали її здоров'я. Під впливом склерози вона стала погано бачити, а потім і втратила повну свідомість.

Надмірне хвилювання, нехтування собою звели до могили й її чоловіка. 1954 р. він помер у Гаутінгу, і Катерина Дмитрівна не усвідомила собі його смерті. Але весь час вона шукала його, а останні місяці казала: „Почекай трохи, Платоне, ми поїдемо з тобою, і вже завжди, завжди будемо укупі“. Її змучена, хвора душа почувала близьку смерть.

Відійшла від нас жінка великого таланту; вона пережила роки слави, яка випадала на долю небагатьох артисток, але ця слава не вплинула на її вдачу, лагідну, милу, чарівну. В „альтерсгаймах“ мало хто знав, хто вона, бо про свої сценічні успіхи вона не розповідала. Лиш ми, сучасники, що бачили й чули її, знали, яке місце належить їй в історії українського мистецтва. Закінчу характерним епізодом. В 1950 р. лежала вона під прізвищем Боярської в лікарні на Швабінгу, в Мюнхені. Сусідка по ліжку, українка після кількох тижнів знайомства, каже їй, що риси обличчя нагадують їй славетну артистку — Воронець. Тяжко описати її хвилювання, коли почула вона, що це й є Воронець. Вона подарувала Катерині Дмитрівній річ, яку як дорогу пам'ять вивезла з України: то була фотокартка Воронець в костюмі Оксани в „Черевичках“.

В тяжких фізичних муках, в полоні тяжких бредових переживань дожила Воронець свої дні. На Різдво

Суспільна працівниця

Зпосеред ряду звань, що стоять у центрі загального зацікавлення — є звання суспільної працівниці. Її видвигнуло масове суспільство, що потребує спостережача всякого суспільного лиха. Для тієї ролі найкраще надається освічена жінка, що зрозуміє підложжя кожного нещастя та серцем знайде дорогу, як його лікувати.

Студії суспільної працівниці тривають три роки для тих, що покінчили середню школу. Вимоги для кандидаток того звання нелегкі: молода людина мусить вірити в своє завдання й мати для того відповідну вдачу — легкість у взаєминах і привітний підхід. Це є першою передумовиною її успіху.

По закінченні цих студій уже починається практична праця. Суспільних працівниць zatrudнюють допомогіві агенції, державні установи й шпиталі і поля для праці є багато. По відбутій практиці можна завершити свою освіту степенем магістра, що дає ширший погляд у званні й кращі вигляди.

Недавно тому вдалось нам поговорити з українкою, що тільки що осягнула М. А. в суспільних студіях. Це — п. Марія Квітковська з Дітройту, що працює тепер в Інтернаціональному Інституті.

— Я перескочила підготовний ступінь, бо мені признали вищу освіту, що її закінчила я в Європі. Через те я відразу увійшла на вищий курс і закін-

1955 р. в „альтерсгаймі“ влаштували просфору. До столу привели її. І от після того, як одна з присутніх, пані Гинилевич, прекрасно проспівала, несподівано встала Воронець і заспівала теж. Чудово лунав її голос, але вона могла подати лиш окремі ноти. Зв'язати їх у мелодію вона вже не могла. Артистка в ній уже вмерла.

На цвинтарі Вальдфрідгоф поховали нашу видатну українську артистку, зірку з найкращого сузір'я, яка несла славу України далеко за її межі.

Н. Василенко-Полонська

чила його за два роки. Це вимагало великого зусилля, бо треба було доповнити ще деякі предмети і з нижчого курсу. Та я дуже рада, що пізнала цю галузь суспільного життя.

Питаємось про її початки, щоб збагнути шлях суспільної опіки.

— О, суспільна опіка — сягає своїми початками у глибоку старовину. Колись при святинях і монастирях роздавали вбогим одіж і їжу. Потім церковні сестрицтва піддержували старих, самотніх людей, вкінці творились окремі організації з харитативними завданнями. Одначе з часом виявилось, що матеріальна поміч тільки частинно може зарадити лихові. Причин людського нещастя є дуже багато...

— Коли суспільна служба стала званням, питається? Вже кілька десятків років тому. Давніш, коли люди жили меншими громадами, могли легше вглянути у чуже нещастя і допомогти пошкодованим. Хіба не памятаєте випадки сусідської допомоги по наших селах? Або коли в наших родинях хтось захворів, то все знайшлась якась тітка, що приїхала виручити... А що більш розрослись громади й великі міста, то щораз трудніше було навіть вглянути в чуже нещастя! Тому й створено окреме звання з цього обов'язку.

Цікавлюсь способом праці нашої суспільної працівниці.

— В Інтернаціональному Інституті, як і в інших подібних установах являється денно багато людей, що потребують поради й допомоги. Часом це звичайні щоденні клопоти, як вишукання праці чи якогось документа. Але частіш це більші труднощі, на які натрапляють новоприбулі. Тут треба перевести довгу розмову з дотичною людиною, треба збагнути її тло, її намагання і властиву причину її нещастя.

— А як іде дальша „опіка“?

— Таких розмов треба пере- вести не раз дуже багато. Головне — це виказати зрозуміння для труднощів людини, що знаходиться у клопоті. Коли така людина відчує привітний підхід, то їй легше розв'язується язик і вона навіть рада „виговоритись“. Із того, не раз обширного оповідання треба вилловити те, що суттєве для цього випадку. Наприклад, приходять мати пожалітись на поведінку своєї дитини, доростаючого хлопця. Дитина вимикається з-під її нагляду й ніякі переконування й карі не помагають. А з оповідання матері виходить, що вона вживає зовсім невідповідних засобів, щоб впливати на юнака. Розмова з сином ще більше впевняє мене в тому. Тоді треба поволі напровадити матір на новий шлях у її поступованні.

Завважую, що це теж дуже трудне завдання.

— Звісно, що це треба проводити дуже обережно. Бо людина в клопоті не сміє відчути якогонебудь критичного наставлення до неї. Тоді вона замикається в собі і вся дальша праця з нею даремна. А коли в неї довіря до суспільної працівниці, тоді з нею, хоч поволі, можна все зробити.

Чи багато таких „випадків“ доводиться опрацьовувати?

— Приймаю кілька їх на день, але в цілому їх є около п'ятдесят під моєю опікою. Окрім розмови ще треба все передумати та витягнути із вражень і здогадів відповідні висновки, щоб при слідуєчій зустрічі я могла спертись на тому.

На запит про національну приналежність „людей у клопоті“, що з ними має до діла, п. Квітковська каже, що це дуже різнорodne. Тому, що вона знає декілька мов, їй приділюють різних людей із сходу Європи. Але з українцями доводиться таки найбільше працювати.

Жіночий Квартет в Трентоні

У нашому Відділі є добрі голоси, але створити з них хор — не вдається. Причина всім відома. Наша жінка в ЗДА так перевантажена, віддалі такі великі, що зібрати групу жінок на постійну хорову працю — майже неможливо.

Але ми любимо нашу пісню! І є між нами ентузіясти, що такі викроють дрібку часу між своїми щоденними заняттями. І тому лучаться в невеличкі групи, що творять квартети чи октети. Коли тільки знайдеться музикальна душа, що їх попровадить!

А така в Трентоні знайшлася. Це є наша невтомна голова, п. Ірина Бованко. Ініціатива вийшла від неї і наші „співучі“ підтримали її. І стали підготовлятися.

Треба признатись, що біль-

— Які в них бувають труднощі? — питаюсь.

— Дуже різnorodні. Нераз одна якась справа тягне за собою десятки інших. Та найтрудніші переходи мають — не самотні жінки, як здавалось би — а самотні мужчини середнього віку. Брак відповідного товариства вганяє їх часто у страшні ситуації. В усьому цьому треба знайти вихід.

— Та чи ви вдоволені своїм новим званням? — питаюсь.

— Так. Воно дуже виснажує, бо ж воно нелегко вжитись у спосіб думання чужої людини та знайти підхід до неї. Але й дає велике вдоволення, коли бачиш вислід своєї праці. Думаю, що якнайбільше молодих дівчат повинні студіювати суспільну службу.

Дійсно, коли зважити, які потрєсення проходить наша Батьківщина та які ще її чекають, тоді потрібна ціла армія працівниць суспільної опіки, щоб зарадити їм. Покищо вивчаємо методи праці суспільної служби в Америці, що поставлена тут на висоті завдання. Л. Б.

шість нас ставилась скептично до цієї спроби. І тому з хвилюванням чекали Маланки 1953 р., коли то наш квартет мав дебютувати. І коли наші чотири членки вийшли в народньому вбранні на сцену, (квартет прийняв для своїх виступів народній стрій) то затривожились не тільки „скептики“, але й „прихильниці“.

У липні 1954 р. квартет мусів перервати працю. Не через непорозуміння, як дехто думав би! Ні, затримка вийшла з радісної причини. Наш альт Туся Бойцун чекала сина.

Що ж треба було покоритись законам материнського покликання. Квартет відпочав за той час, обдумав нові пісні на грядучі імпрези. А коли малому

Квартет 11 Відділу СУА у Трентоні

Сидять зліва: М. Лампіка, А. Бойцун, А. Петруняк, І. Турчин.
Women's Quartet of Branch 11 of UNWLA in Trenton, N. J.

І, о диво! У першій точці може зашкодила їм трема, але у другій, третій вирівнялись голоси й набрали певности. І вже зливались, то вирізнявались сопрани Ірини Турчин і А. Петруняк, й альти М. Лампіки і Анни Бойцун. А найщасливіша з того була їх диригентка, що так справно „диригує“ й нашим Відділом — Ірина Бованко.

І квартет став нашою гордістю. Виступав не тільки на імпрезах 11 Відділу, але й стали його запрошувати на імпрези інших товариств. Треба було постійно працювати й поновлювати репертуар новими піснями.

Ігорчикові сповнилось чотири місяці, то його мати знов приступила до праці. І жіночий квартет Трентону знов виступив дня 27. березня на святі жінки-героїні, яке влаштував 11 Відділ.

ІЗ ТАНКОВОЇ ЕСТРАДИ

Бетті Попович із Ванкуверу вирізнено на танковому фестивалі у Канаді. Вона увійшла до репрезентативного Канадійського Національного Балету і виступить у його складі під час Канадійської Національної Вистави в Торонті.

+

Посмертна згадка

Вайтстон, Н. Й.

Дня 19. лютого відійшла на вічний спочинок дорога наша членка **Марія Кузьма**. Походила з с. Уткович, пов. Перемишляни. Полишила у смутку чоловіка Степана, двох синів Василя і Григорія, дочку Олену і чотирьох унуків. Похорон відбувся 23. лютого при численній участі членок Відділу з церкви св. Луки у Вайтстон.

Прибрана земля нехай буде Тобі легкою!

П. Кульчицька

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧОМУ ТАК ПІЗНО ПОСМЕРТНА ЗГАДКА?

Чую часто міркування читачок, чому так пізно появилася згадка про смерть Ольги з Барвінських Бачинської, яка за свого життя дала багато праці у Львові на полі виховання дітей і молоді. Не думаю, щоб не було у Філадельфії нікого, що співпрацював із Ольгою Бачинською або був її ученицею. „Наше Життя“ згадує майже в кожному числі про жінок чужих націй, а своїх оминає.

М. Ганицька, Бофало

Почнемо від останньої Вашої заваги. Жінок чужих націй мусимо пізнавати, коли хочемо збагнути їх спосіб думання та спонуки їх діяння. Таж ми не на те вийшли поза межі Батьківщини, щоб замкнутися у своєму гетті! Ми ж повинні таки увійти у взаємини з жінками різних народів. Щодо українських жінок, то в кожному числі йде в нас „інтерв'ю“ з замітною статтю громадського життя, мистецтва чи науки. Між тим з нагоди ювілею громадської праці Ольги Бачинської також появилася відповідна стаття. Щоб ще більше видвинути прикмети української жінки, ми подали недавно тому сільветки вчительок музики в УМІ, а тепер почали анкету серед жінок-фахівців. При цьому бачно слідкуємо за роковинами всіх подій нашого жіночого руху, а недавно тому впровадили також історичний календар із вітками з жіночого життя. З того видно, що українська жінка займає центральне місце в укладі журналу.

Інша річ із посмертними згадками. На жаль, їх назбирується все кілька в нашій редакційній теці, бо невмолима смерть забирає постійно когось із наших рядів. Хотілось би віддати належне місце кожній постаті, а не тільки коротку нотатку. Та по розважній надумі ми зясували собі, що більш як одна в кожному числі бути не може. Бо минуле мусить поступитись перед сучасним та його лекучими завданнями. І тому в посмертних згадках впроваджуємо певну чергу. До того й авторство посмертних згадок вимагає доброго обзнання з статтюю покійної, а не лиш короткого чи переходового звязку.

Р е д.

Нові книжки

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО ДІТРОЙТУ. Ювілейне видання з нагоди 70-ліття українського жіночого руху та 35-ліття громадської праці жіноцтва Дітройту. — Обгортка Слави Сурмач. Накладом Злучених Жіночих Організацій Дітройту. — Дітройт, Миш., 1955. Ст. 249. Ціна 2 дол.

У чепурному оформленні появилася недавно тому книжка, що змальовує працю одного великого українського центру, а радше декілька жіночих гуртів, що діяли в ньому. Зміст її поділений на три частини. В першій іде огляд праці жіночих організацій Дітройту, в другій подані сільветки громадських діячок, а в третій нариси з нашого жіночого руху.

Перша частина найширша. В ній розгортається, крок за кроком, ота дрібна, громадська праця, що її жіноцтво Дітройту проробило впродовж того часу. Оцінку їй дають не тільки самі учасниці, а й громадські діячі Дітройту. Цю частину доповняє огляд праці жінки на сцені.

У другій частині бачимо двигунів тієї роботи. Ряд жінок, що поклали всі свої сили на службі організації, виробились на досвідчених діячок і живуть життям громади. Як гарно, що вдалось закріпити їх обличчя й постаті, щоб залишились вони прикладом для молодого покоління.

А на кінець нариси про краєві організації — Союз Українок, Золотий Хрест, Об'єднання Українських Жінок та як окремих осіб — про 70 літ українського жіночого руху. Невеликий огляд про збройну боротьбу української жінки доповняє цю частину.

Українське жіноцтво Дітройту поставило цією книгою гарний пам'ятник українській жінці в Америці.

Л. Б.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ С У А

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

День Подяки

З ініціативи нововибраної господарської референтки п. Юлії Стрижак Гол. Управа цього року перевела вперше в С У А Свято Подяки. Дня 30. жовтня зійшлися численні гості в залі, де були гарно накріті столи. Свято відкрила господарська референтка п. Стрижак і передала провід гостини голові С У А п. Лотоцькій. Відмовивши молитву, гості засіли до обіду, що складався з смачно прилаженого індику й морозженого. По їжі п. Лотоцька вияснила всім причину цих сходін. Гарний американо-американський звичай — святкувати День Подяки — вже ввійшов у наші товариства. Стараємось надати йому свого змісту, дякуючи Америці за захист і добробут. А в цьому випадку свято має ще одну ціль. Нововибрана господарська референтка хоче подякувати давній, п. Анні Сивуляк, що поклала такі великі заслуги у влаштуванні Дому С У А.

„Товстмастер“ поклікала до слова присутніх гостей. Промовляли пп. Колтунюк, Терлецька, Чайковська, Мицишин, Стрижак, Волянська, Бойко, Насевич та висказували вдволення з власної домівки та заведеного в ній звичаю. Деякі підкресливали заслуги п. Анни Сивуляк та склали їй побажання. „Товстмастер“ подякувала зокрема п. Ваврову, власникові торговельного підприємства, що подарував на цю гостину пару індику, і прибув із дружиною. П. Сивуляк вручили, як вияв признання, невеликий подарунок.

Наприкінці гостини гості склали датки на Дім С У А. Збірка дала 97 дол. Присутня

Читайте збірку віршів

“ОЙ, ХТО ТАМ?”

Коштує 80 ц.

На господарському полі

Господарські справи — це одна з головних ділянок державного життя. Це ділянка, яка часто рішає не тільки про розвій і потугу націй, але й є причиною затяжних світових конфліктів. Справа економічної розбудови і поступу нашого народу була одною з найважливіших ділянок у нашому відродженні. Зокрема по програній війні у 1921 р. прийшло на терені західних українських земель до плянної господарської акції. Завдяки доброму плянові та солідарності цілої української спільноти, в якій поважну роль відігравали жінки, вдалося піднести економічний стан нашого населення на західних землях. Це й дало основу і матеріяльну базу для розвою культ. освітніх, виховних установ та двигнуло наше сільське господарство на вищий рівень.

На українських землях, що були під большевиками, змінилася ціла економічна система, яка привела до скасування приватної власності та до державного плянового господарства. Там господарство пішло зовсім іншим шляхом.

Тепер живемо на еміграції в країнах, де в господарстві переважає великий капітал та конкуренційні, як і реклямові методи, посунені до найвищих щаблів. І хоч ми еміграція політична, то в 90 відсотках починали нашу працю як звичайні заробітчани від найтяжчих і найнижче платних робіт. Щойно познайомившись частинно з новим тереном та доповнивши своє знання, наша еміграція почала переходити на вищий щабель заробітної праці. Частина людей почала працювати фахово (лікарі, інженери). Де-

хто переставив себе на новий фах, а одна частина більш підприємчивих людей дала ініціативу до створення нових купецьких станиць. Почини ці були скромні, бо хоч поодинокі з тих підприємців мали фаховий вишкіл, то все таки ще не знали нового терену. Крім того існувала вже тут певна кількість підприємств, які створила мазольною працею перша еміграція і які вже мали тривкіші основи і певний досвід. Ці почини піддержала українська спільнота.

Сьогодні, коли ціле наше громадське життя розростається і коли новоприбулі включаються вже в життя нової країни, слід нам застановитись над ролю жіноцтва в господарських справах. Не можемо поминути цієї ділянки, бо це одна з підстав кожного народу і також української спільноти на новому терені. Не можна собі уявити, щоб ми могли розвинути як слід громадське чи політичне життя, не маючи сильнішої економічної основи. Правда — це нелегка річ, бо наша еміграція не багата і в порівнанні до тих великих і могутніх підприємств наш початок дуже трудний. Тут може нам допомогти тільки зрозуміння нашого суспільства, солідарна піддержка цієї справи та спільна застанова, як ті справи краще повести. Зокрема хочу розглянути, які завдання перед нами — жінками, а головню перед зорганізованим жіноцтвом.

У минулому році обходило українське жіноцтво 70-ліття своєї зорганізованої праці. Одною з головних проблем жіночого руху це була справа економічної незалежності жінки і її право на самостійну працю.

Жінки добивались освіти, а при допомозі освіти — праці, щоб незалежно працювати на себе. У другому етапі жіночого руху вже виринають різні домагання жінок-професіоналісток і навіть постала велика міжнародня організація „Союз Жінок Професіоналісток і Підприємців“.

Однак виявилось, що все таки велика частина жіноцтва і то поважна більшість працює як господині дому і виховниці своїх дітей. І тому соціологи й економісти, а також провідниці жіночого руху почали придивлятися до тієї головної ділянки жіночої праці і почали ставити її на відповідний рівень. Працю господині дому і того головно-го економіста родини треба піднести на найвищий щабель та трактувати її, як професійну. Згодом і уряди поодиноких країн почали придивлятися до тієї проблеми, почали творити школи домашніх господинь і професійні курси для господинь дому. У Польщі існував Інститут Домашнього Господарства на правах високої школи, що популяризував новіші кличі домашнього господарства, видавав журнал та піддержував велику жіночу організацію, що звалась Союз Господинь Дому. Вони видавали оцінки про нові господарські вироби (наприклад доварювачі) чи нові засоби відживи. Уладжували господарські покази і удержували поради для господинь дому. Ціла велика революція у відживі, яку започаткували вчені, просякала в маси завдяки тій організації.

Українське зорганізоване жіноцтво відіграло теж поважну ролю у господарському житті між обома світовими війнами.

Перший політичний крок

Пятдесят літ тому виявила себе українська жінка Придніпрянщини знаменним виступом. У Полтаві, з ініціативи Олени Пчілки постав український Відділ Всеросійського Союзу Рівноправності Жінок, що видав дня 25. листопада 1905 р. маніфест, домагаючись автономії для України.

Цей великий момент кидає цікаве світло на шлях української жінки. На Придніпрянщині не було українських жіночих організацій і свою рівноправність здобула жінка в революційній та громадській роботі. Вона не мусіла здобувати собі позиції в громадянстві, як це було на Заході. Бо дорогу промостили їй власні прикмети й заслуги. Тому її увага була звернена більш на сучасні політичні кличі, як на здобування своїх прав.

Не маємо ближчих даних про той маніфест, ані про склад жінок, що згуртувались коло Олени Пчілки. Для цього треба би мати перегляд тогочасної преси, де така подія мусіла відбитись. Але сам факт того маніфесту й бистрого використання політичної ситуації є знаменною подією. Бо домагання автономії у тому часі було сміливим постулятом, що його не мали нагоди видвинути навіть політичні партії. Перший політичний крок українського жіноцтва в умовах царського режиму має всеукраїнське значення.

До нього можна б порівняти інший виступ українського жіноцтва що передбачив хід гро-

Жіноцтво піддержувало кооперативний рух і творило один із вирішних чинників у споживчій, молочарській кооперації та збуті яєць чи дробу.

У господарській роботі жіночі організації переводили в життя клич „Свій до свого“. Зокрема велику роль відіграли жінки, піддержуючи скромні почини українського виробництва.

Ірина Павликовська
(Закінчення буде)

мадсько-політичних подій. Це було заснування Жіночого Організаційного Комітету в 1913 році у Львові, за ініціативою Константиної Малицької, що розпочав збірку грошей „на потреби України“. Збірка ця йшла на створення української військової формації і в 1914 р. стала матеріальною базою для Українських Січових Стрільців.

Знов доказ великої готовости й передбачливости української жінки, що мала бачне око для політичних подій та підійшла до них відразу з боку реальних потреб.

50 літ проминуло від маніфесту в Полтаві. На тлі 70-ліття українського жіночого руху, що його ми торік святкували — ця подія набирає особливого значення. Бо зясовує, що вже в його початках, несповна 20 літ по створенні перших жіночих гуртів українська жінка була зрілою громадянкою, що стояла в першій лаві нашого громадсько-політичного життя. Її ініціатива заважувала, а то й передбігала політичні факти і давала їй радісне почуття співдії.

Ще одне: перша жіноча організація створилась у Галичині і звідтіля розбудувалась ціла їх мережа в Зах. Україні. Але перший політичний виступ виконало жіноцтво Придніпрянщини, що було до цього краще й сильніше підготоване. І тому зясовуємо собі ще раз, що тільки у співдії, тільки спільними силами можемо двигати й розвивати український жіночий рух.

Л. Б

МИСТЕЦЬКИЙ ДОРІСТ

На початку ц. р. відбулась у Варшаві виставка образотворчого мистецтва УССР. У ній виставило свої картини 68 мистців, мешканців України, а між ними десять жінок. Подаємо їх прізвища й рік народження: Наталя Бірлавська (1915), Анна Гуревич (1920), Галина Зоря (1915), Людмила Лесницька (1924), Ядвіга Мацієвська (1916), Любова Солоня, Людмила Семикіна (1924), Зінаїда Соколова

Історичний календар

Л И С Т О П А Д

РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ: 1. листопада українські війська (УСС) звільнили місто Львів.

20. листопада проголошено III УНІВЕРСАЛ у Києві (1917 р.): Проголошена Українська Самостійна Республіка, що входить у склад інших сфедерованих між собою незалежних республік, з Росією включно.

1. листопада помер МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ (1944 р.).

50 років тому в Полтаві постає український відділ Всеросійського Союзу Рівноправності Жінок, що видав політичний маніфест м. ін. у справі АВТОНОМІЇ УКРАЇНИ (25. листопада 1905 р.). Потім прийшли роки реакції.

27. листопада на св. Пилипа припадають запусти. Потім починається піст — ПИЛИПІВКА.

д-р Галина Лашенко
Культ.-освітня реф. СФУЖО

Вісті Федерації

У листопаді канцелярія Федерації розіслала членам-організаціям звіт про конгрес Міжнародного Жіночого Союзу в Коломбо.

Окрім того розіслано членам-організаціям песку на св. Миколая пера Наталі Лисий із Понта Гросса, Бразилія і книжечку „Золоте Павутиння“, що її упорядкувала Марія Юркевич. За подарунок книжечки складаємо її видавцеві, кооп. „Базар“ у Філадельфії щирого подяку.

ПЕРША ПОСОЛКА ШВЕЦІЇ

Недавно тому йменував уряд Швеції Альву Мірдаль посолкою до Індії. Вона народилась у 1902 р. і закінчила філософічно-правничі студії. У дипломатії до тепер не працювала, але ціле **своє життя** посвятила суспільним справам. Довгі роки була директоркою суспільно-педагогічного семінара у Стокгольмі, а від 1950 р. вона очолює відділ суспільних наук при ЮНЕСКО. Її чоловік проф. Мірдаль є секретарем Європейської Комісії в Женеві.

(1907), Тамара Житрова (1913), Тетяна Яблонська (1917).

Розмови в Коломбо

Про діловий хід конгресу Міжнародного Жіночого Союзу була згадка в попередньому числі. Але атмосфера конгресу твориться не тільки на пленарних сесіях та дискусійних гуртах. Її розбудовують також товариські зустрічі, прогульки, спільні обіди й вечері. Бо там навязуються знайомства, іде обмін вражень, розгаряються нераз цікаві дискусії. Там щойно пізнаєте добре учасниць конгресу та розгадуєте нераз причину їхніх потягнень.

Конгрес МЖС мав безліч таких нагод. ЮНЕСКО, що сполучило з конгресом свій семінар, навіть поставило домагання, щоб делегатки пробували весь час разом. Нас збирали вже о 8 год. ранку і наради тривали з короткою перервою на полуденок, до 4 по пол. Потім перерва на обід і вечірня зустріч на якійсь „парті“, то в губернатора, то в прем'єра, то в місцевих жіночих організаціях.

Делегаток було 70 із країн південної Азії й Європи. Окрім того були „спостерігачки“ з США й Африки. Отже не така велика кількість, щоб не можна було з більшістю з них познайомитись. Тим більше, що делегатки жили в тих самих готелях.

Однак часу не було так багато, щоб це лишати випадковим. Тому ми старались навязати контакт із головами делегацій, яких було 26. Також доповідачки, чи „спостерігачки“ цікавили нас. Врешті і з управою конгресу треба було вдержувати постійний товариський контакт.

При першій зустрічі кожна чужинка приймала нас за делегацію з підсоветської України, хоча відомо було, що на конгресі жінок із-поза залізної зашлони немає. Коли ж ми говорили, що репрезентуємо українок у вільному світі, важко це було їм зрозуміти: осідок СФУЖО у США, одна делегатка замешкала на Цейлоні, а друга прибула з Австралії! Але все це з часом удалось вияснити. Не довгими поясненнями, а коротко й переглядно!

Бо в цьому нас повчили своїм прикладом музулманки. Їх було велике число (Єгипет, Іран, Ірак, Ліван, Пакистан) і всі вони постійно розказували про свої труднощі з Ізраїлем. Так начеб конгрес був для цього тільки скликаний. Але все треба було виявити зрозуміння для їх становища, хоча делегація Ізраїлю здобула за-

галъну симпатію своєю гідною поставою й уступчивістю. Показалось, що державу не тільки трудно добути, але й треба вміти зберегти у світі її інтереси...

Центральними фігурами конгресу були доповідачки. Це була індуска Лакшмі Менон і індонезійка д-р Субандрію. З Лакшмі Менон нас зблизила тема її доповіді („Політичний ви-

Вона добре поінформована про життя жінки в СРСР, бо постійно співпрацює з советськими делегатками і дещо нам про те розказала.

Наші виступи і постійні зустрічі так широко впровадили нас між делегаток, що на прийнятті у губернатора Цейлону господиня конгресу п. Дераніягала представила нас як делегаток України, а оркестра заграла вязанку україн-

Инж. Надія Шехович-Глинянська в товаристві делегаток Пакистану на прийнятті, яке влаштувала Музулманська Організація Жінок у Коломбо.

Nadia Szechowycz Hlinyanska, with delegates from Pakistan, at the reception arranged by Moslem Women's Organization at Colombo.

шкіл жінки“), яка була глибоко продумана. Ми взяли в дискусії таку живу участь, що у висліді наради нам удалось піддержати внесок грекинь про поневолення жінки в сателітних країнах. Д-р Субандрію — це дружина посла Індонезії в Москві і прилетіла на конгрес звідтіля. Вона побувала на Україні і доволі добре поінформована про життя жінки в СРСР.

Цікаві були наші розмови з представницями Африки пп. Баєта і Реннер. Їх змагання до незалежності та ненависть до колонізаційного режиму давали точки зачепу, що їх можна було використати. Корисце враження зробила на нас японка п. Оцукі і малайка п. Лобо. Також представниця Філіпін п. Домло і Гаїті п. Селзі залишились добре в пам'яті.

Важливе становище на конгресі займала п. Анвер Агмед із Пакистану, містоголова Комісії Прав Жінки в ОН.

ських пісень. Яка мила несподіванка! Ми ж були відпоручницями СФУЖО, „заприсяженої установи“, а така форма впровадження прислугувала тільки членам МЖС, що заступають державні нації. Я використала ситуацію, щоб поговорити з прем'єром Цейлону та подякувати йому від імені українців Австралії за його відважне ставлення справи поневолених народів на конференції у Бандунгу. За кілька днів появилась світлина з цієї нашої розмови на першій сторінці про-урядової газети „Обсервер“ і викликала багато коментарів.

Оттак використали ми „кулуари“ конгресу в Коломбо. Думаю, що закріпились ми добре в пам'яті делегаток, а з визначнішими з них можемо вдержувати тепер особистий контакт. Про способи інформації і пропаганди, що їх випробували, скажемо іншим разом.

Олена Процюк

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

EAST AND WEST

The conference of the International Women's Alliance at Colombo, capital of Ceylon, and the meeting of leading personages of the East brought to my mind various suggestions. How many differences there are in these two worlds! Not only in outer appearance differ the women of the West and the East. The western blond hairdo and florid summer dresses, how they differ from the eastern brilliant smooth heads and gorgeous sari! The self-possessed bearing, direct approach, cheery expression characterize the women workers of the West in international gatherings. However, the woman of the East is distinguished by a feminine smile, by soft restrained motions and dignified calm.

All this seems to reflect the characteristic features of the path traversed by the womanhood. The western woman has striven to win her rights through gradual ef-

forts. Still, to attain something is one thing, and to hold it is another matter. Her plans, therefore, are now directed toward consolidation and widening of her position in the world. The tempo of modern life wiped out the charming feminine smile from her face. She knows how to divide her time. She is working hard, for beside being the wife and the mother she is gainfully employed and has her professional duties. But she accepts all this consciously and willingly as it helps her to secure her position. She is bearing a heavy burden, yet she meets her obligations voluntarily.

The position of the woman of the East is quite different. She is utilizing the experience for which the woman of the West has paid exceedingly with her pioneering toil. Many rights, like voting and education, she was given automatically. However, the woman of the East is still facing difficult

problems. Beside the group of women with college education there are in the East millions of illiterate, wretched women, weighed heavily upon by ancient customs. These masses had only recently been under foreign domination and are awakening to independent life. They need assistance in primary education, in possibilities of gainful employment, and uplifting of their cultural standard. Only then they will become really worthy and active members of their community.

The woman of the East is a hard worker, yet all her labor is for the good of her family. The family in the East does not consist just of father, mother and their children — no, it is a “conjoined” family, or rather the whole breed who live in one abode, all members supporting the entire group, as well as aiding in forming of the castes. The woman is indispensable for such a family. She is tied up with it by hundreds of customs and prejudices which make it difficult for her to acquire education and independence of the way of life. She is a hard worker, like the woman of the West, still her work does not convey freedom of action or respect.

When the women of the West and of the East met at Colombo, the predominant problems that came to fore were those pertaining to the women of the East. For else there would be no equipoise in the march of the woman to equality in all human rights. In the addresses and discussions there were sought the methods of action and of solution of the most difficult problems.

The delegation of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) was in a favorable position. The Ukrainian woman gained rich experience

Olena Prociuk, author of this article, with delegates from Ceylon and Egypt. L. to r.: Senator Mrs. Kurri (Ceylon), Mrs. El Kousy (Egypt), Mrs. Olena Prociuk (WFUWO), and Miss Mathieson, editor of the book *The Journey to Freedom*.

BOOK REVIEW

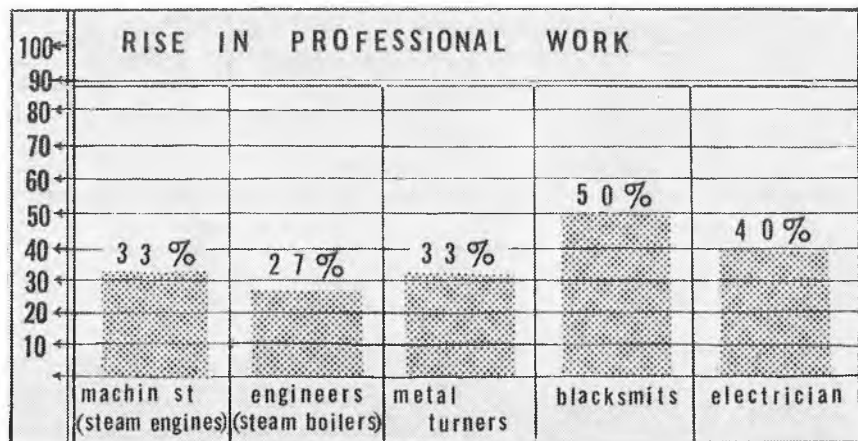
Woman of Ukraine. Her part on the scene of history, in literature, arts and struggle for freedom. Published by the Ukrainian National Women's League of America, Philadelphia, Pa., 1955.

This book, profusely illustrated, presents a complete survey of the role played by the Ukrainian woman throughout the history of her homeland. It furnishes reliable information on history and territory of Ukraine, as well as on settlements of Ukrainians in United States, Canada, South America, and other countries of the Free World. Other chapters contain description of the part played by the women in the struggle for freedom of Ukraine. We note the women pioneers who in the course of modern history have been leading the Ukrainian feminist movement.

in the past. She responded to the movement of emancipation and attained within a relatively short period of time an equal standing in her society. Yet because of foreign domination and of agricultural character of her country the masses of women were living in poverty. However, the progressive action of educated circles within the common people helped in elevating them. In this work of education and training the Ukrainian women have done a great deal. Hence our delegates could have their say during the discussion on the problems of grown-ups and professional schooling of women working on the farms who had been bringing excellent results in Ukraine.

In general, all the problems of Asian women are more comprehensible to Ukrainian women than to the women of the West. Ukraine is rather a borderland between Europe and Asia, and although in its past and in culture it is bound with Europe, there are, too, many ties linking it to the East. Hence, the Ukrainian woman can, to a large extent, assist the Asian woman through her proficient attitude and friendly approach.

Olena Prociuk

From the booklet "The Woman of Ukraine"

In another part of the book there is described, in separate articles, the part of the Ukrainian woman in arts, sciences, economics, in professional life and politics. Some of these articles give valuable statistical materials. E.g., we learn that schools and sanitary service are mainly in the hands of women. We also find the answer to the question why the woman of Ukraine is performing the hardest and dirtiest work.

Still the book does not present an exhaustive survey of the Ukrainian feminist movement. However, it draws its principal objectives which lead us to realize how difficult is the striving for freedom and progress for the woman of an enslaved nation.

UKRAINIAN PAINTER OPENS HER STUDIO

The Ukrainian artist, Ludmila Morozova, has recently opened her studio at Woodhaven, N. Y., not far from roaring and clamorous New York City. She keeps continuous exhibition of her paintings.

Ludmila Morozova is a graduate of the Academy of Arts in Ukraine. She was unable to bring her canvasses from her homeland since the conditions of the flight from terrorism did not permit such transportation. However, she escaped with her talent and dexterity as well as her passion to serve the art wherever she might happen to be. True, she had to perform hard physical work at the start in the New World, still

she found the way to contact the persons appreciating the art, and thus renewed her artistic work.

At the present time Ludmila is teaching at the Art Society of Jamaica. The students are very appreciative and fond of her teacher whom they good-humoredly call "Frosty" having found what Ukrainian "moroz" means in English. The art gallery in her studio was visited during the opening by many persons who admire her talent and work.

Ludmila Morozova exhibited her paintings of landscapes, flowers and portraits. Some of her pictures were done in Germany, but most of them are of more recent finish in United States.

The Ukrainian Art and Literary Club of New York is going to arrange an exhibition of her paintings this autumn.

Ideal for a Christmas Gift

for your friend or relative

THE NOTED BOOK

SPIRIT OF FLAME

poems and dramatic works

of **Lessya Ukrainka**

the greatest poetess of Ukraine

\$3.50

Order from the

Home Office of UNWLA

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

CURRENT UNWLA EVENTS

Due to the lack of space the Resolutions of the XI Convention of UNWLA could not go into the October issue of OUR LIFE. Thus we mimeographed them and sent out to the Branches. We suggest that you examine them carefully so as to acquaint yourselves with the objectives of UNWLA during the current term, for this is the voice of the organized Ukrainian women of the United States.

* * *

The first conference of the newly elected Executive Committee and members of the Board, together with the Chairman of the Standing Committees was held on October 9. A detailed report is given elsewhere in this issue. A special circular will be sent to the Branches which will explain the decisions. The officers of the Branches are requested to read the circular at the meeting.

* * *

The most important event during the month of November is the convention of the United Ukrainian American Relief Committee to be held in Philadelphia on November 12 and 13. Our relations with this Ukrainian humanitarian organization are very close and friendly, hence our participation in the convention should be numerous and active. Thus we shall manifest our interest in the most pressing task of the day — the resettlement of the newest immigrants from Europe and the social work. The report of the proceedings of the convention will be in the next issue of our magazine.

* * *

As is already known the XI Convention resolved that the subscription for OUR LIFE, as the official press organ of UNWLA, is from now on obligatory for the members of UNWLA. Therefore, the Branches ought to be reminded of this obligation which is absolutely necessary for the growth of our magazine, the heart of our organization. All Branches will soon receive the lists of subscribers from their respective localities so as to check up who up till now did not subscribe for OUR LIFE.

* * *

We request herewith all officers of the Branches as well as members, who write to the Central Office of UNWLA or to the editor of OUR LIFE, and inclose the subscription or change of address, to kindly write it down on separate slips. This will not interfere with bookkeeping and will rush the expediting of the demand.

* * *

The Branches of UNWLA ought to have, like the Central Office, their own chairmen of similar standing committees, wherever it is possible.

The report published in the October issue of OUR LIFE shows that only very few Branches have such chairmen, although they are needed for the cultural, educational and social activities of the Branches.

* * *

Please, keep in mind to advise us in time of a change of address. To neglect it means to cause troubles to the manager as well as to the subscriber. Otherwise the magazine is forwarded to the old, and wrong, address where it is usually lost, as the postman leaves the magazine. Ten cents should be included in the letter in which one asks for a change of address.

* * *

The Christmastide will soon be here. You then surely will be looking for proper gifts for one of your relatives, friends or acquaintances. As a good UNWLA member what better gift could you select than the subscription for OUR LIFE for any of them?

You may send subscriptions for yours in the United States, Canada, South America, Australia and Europe.

Keep this in mind and remember that one presented with such a gift, will be reminded of you every time one receives the magazine from the postman and every time he or she, reads it.

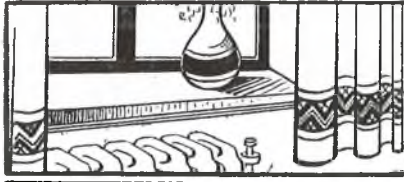
**The path traversed by
the Ukrainian woman
is described in the book**

THE WOMAN OF UKRAINE

Published by the Ukrainian
National Women's League
of America

\$1.00

Order from the
Home Office of UNWLA
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

У НАШІЙ ХАТІ

Філодендрон і сансеверія

Одною з найбільш поширених кімнатних рослин у ЗДА є філодендрон *monstera deliciosa* великолистий і *m. borsigiana* з дрібнішим листом. Оба з родини Арон. Батьківщиною їх є західні схили мексиканських Кордильєрів. Вже давно здобув собі належне місце не лиш у мешкальних кімнатах, але й у бюрох, галях, клубах головню тому, що це є дуже витривала рослина.

Листя його розвивається у теплій, кімнатній температурі, але зносить вищу й нижчу. Найкращим місцем для нього в кімнаті є там, де багато світла, а в літі доходить мало сонця. Пересаджується його що два або три роки у легку, пропускарльну і багату в порохнячку землю. Що старша ця рослина, то більше випускає безлистних гонів, т. зв. „повітряного коріння“. Це коріння враз із глибоко вирізаним і продіравленим листям роблять філодендрон дуже декоративною кімнатною рослиною. Коли будемо її щороку угноувати, дістанемо величезну рослину на цілу кімнату. Тому мусимо її привязувати до відповідного палика, щоб росла туди, куди хочемо. Найкраще виглядає, коли ведемо її не вгору, а на пів високої ширині.

Запотребування води залежить від тепла в кімнаті. Ясно, що у теплішій треба частіш підливати, пам'ятаючи, щоб земля була волога, а в ніякому разі мокра. З листя усуваємо час від часу вогкою губкою порох.

Звисаючого „повітряного коріння“ в ніякому разі не вільно обтинати. Розмножуємо філодендрон, вирізуючи бічні або

верхні гони, що можуть бути довгі навіть на три фіти, найкраще із „воздушним корінням“. Вкладаємо їх у вазонки з легкою і пропускарльною землею. При достаточній вогкості і теплі вкорінюється скоро.

Мало маємо тут кімнатних рослин, що мали б такі скромні вимоги, як сансеверія (*Sansiviera trifasciata*). З її листя виробляють у тропіках волокно. Потребує мало заходу, а її листя прикрашує кімнату своїми мечоподібними листками в кольорах зеленому з жовтим рисунком. Найчастіше видно її у вікнах ресторанів, стрижіїв.

Сансеверія походить із тропічної південної Африки, а також із Цейлону. Належить до родини лелій. Окрім великолистяних зустрічаємо також низько ростучі.

Всі вони ростуть добре в кожній кімнаті, щоб лиш було тепло і не надто в тіні. Не шкодить їм, так як іншим кімнатним рослинам, за сухе повітря. Місце для неї коло вікна. Зносить також тінь, але тоді її листя видовжується і тратить свій гарний ріст.

Потребує доволі великих вазонків, що повинні бути також глибокі. Землю любить глинясту, але пропускарльну. Лишньої вогкості не зносить. Підливати треба дуже уважно, а головне — не ляти води на молоді гони.

Розмножуємо її поділом старих рослин або відрізнаними листками. Другий спосіб вимагає певної вправи, бо молоді рослини загнивають і гинуть.

Роман Коцик

З листів до Редакції

Продовжую побажання Ваших читачок із Австралії, що я встигла досі зібрати. Одна пані просить, щоб журнал узяв на себе ініціативу ввести в наше життя нові, зручніші для гостей і господарині форми прийняття. Часто господиня, змучена працею за тиждень, зі страхом чекає гостей у неділю, бо ж треба й прийняти „як слід“... Ці стародавні форми сильно обтяжують її, але відкинути їх вона не наважується, бо не знає чим їх заступити. А коли б була підтримка і допомога такого всебічного авторитету, як „Наше Життя“... Подам до цього маленьку ілюстрацію. По старому звичаю почуваюсь незручно, коли трапляється гість, а в нас немає торта, або хоть домашнього печива... А от у нас в Австралії торт аж ніяк не пасують до клімату! Самі стараємось обійтись без них у своєму харчуванні, бо завдають роботи і дуже „ка-

лорійні“. А от незручно не подати їх, коли запрошуємо гостей до себе!

Також не знаємо застосування „кактів“, що подаються при всіх чужинних гостинах. Як їх мішати і що до них подавати?

Г. Чорнобицька
Квінстаун, Австралія

Вказівки про нові форми гостин ми вже подавали. От хоч би стаття Зірки „Ідемо в гостину“ в ч. 1, 1954. Також впровадили ми відділ „Зирк у тутешню кухню!“ що наводить нас на нові можливості харчування, більш достосовані до гарячого підсоння. Але коли бажаєте, будемо класти більший натиск на цю ділянку. Це справді конечно, коли маємо сповнити свою місію у західньому світі. Як можемо приймати в себе людей і бувати в них, не знаючи товариських форм цієї країни? Та й наші діти, що підростають і входять у тутешнє життя, повинні змалку засвоїти собі різні форми гостин.

Зирк у тутешню кухню!

Наближається День Подяки. Уже торік використали ми цей гарний звичай, щоб подякувати нашим гостинним „спонзорам“ за те, що дали нам захист на землі Вашингтона. А тепер поволі впроваджуємо у себе цю гостину, щоб прийняти в той день своїх американських приятелів. Який буде наш стравопис? Ясно, що традиційний індик буде пишатись на столі й манити нас хрупкою, темно-золотистою шкіркою, що блистить у світлі свічок. Але що до нього?

Стравопис на День Подяки

Печений індик із начинкою, прибраний малесенькими, смаженими ковбасками. До нього брунатна підлива, густо зварені гогодзи, м'ята картопля і бруква, цибулька з маслом або підливою.

Салата з грейп-фруту і салери.
Гарбузовий „пай“.
Овочі й горішки.
Чорна кава.

Печений індик

Потрібно:

- 1 індик сер. величини (10—12 ф.)
- ¼ горнятка муки
- ¼ горнятка масла
- ½ горнятка топленого масла
- ½ горнятка окропу

Начинка:

- 12 скибок хліба, ½ інча завтовшки кусник солонини, 2 інчі завтовшки, дрібно покраяний
- 1 добре вбите яйце
- соли і перцю до смаку

Вичистити індика, начинити, звязати й залишити. Розтерти масло з мукою до білості і натерти ним груди, лаби й крила. Покласти на дротяній підставі в досить глибоку посудину. Вложити його до печі, нагрітої на 450 ст. Коли мука на індика зачне рум'яніти, зменшити гаряч до 350 ст. і поливати що 15 хвилин, поки індик не спечеться. До поливання вживати пів горнятка топленого масла, розведеного окропом. Коли ця рідина зузиться, поливати товщем з-під індика, що спливає до посудини. Під час печення обер-

тати індика, щоб був рівномірно прирум'янений. Якщо за скоро рум'яниться, накрити натовщеним папером.

Час печення для індика нечищеної ваги:

7 ф. або менше	—	25 хв. на фунт
8—10 фунтів	—	20—25 хв. на фунт
10—16 фунтів	—	18—20 хв. на фунт
18—25 фунтів	—	15—18 хв. на фунт

Начинка. Обтяти шкірку з хліба і присмажити в рурі або в „товстері“, потовкти, навогчити росолом, додати яйце й соли та перцю до смаку. На 12-фунтового індика повинно бути 9 горняток начинки.

Брунатна підлива

Потрібно:

- 6 ложок товщу з-під індика
- 6 ложок муки
- 3 горнятка росолу (зварити шлунок, печінку й відпадки з індика) соли, перцю до смаку і трохи соку з цибулі

Прирум'янити товщ із мукою. Розрідити поволи росолом і варити 5 хвилин. Додати соли й перцю та перецідити.

Гарбузовий „пай“

Припис на печення „паю“ подали ми в ч. 4 „Н. Ж.“.

Начинка

Потрібно:

- 3 горнятка гарбуза вареного і перетертого через ситко, або гарбуз із пушки (1 ф. і 13 унцій)
- 1 горнятко яснобрунатного цукру
- 1 горнятко білого цукру
- 2 ложки мелясси
- ¼ ложочки споршков. гвоздиків
- 3 ложочки цинамону
- 3 ложочки джінджер
- 1 ложочка соли
- 4 легко вбиті яйця
- 2 горнятка молока або сметанки

Якщо вживаємо гарбуза з пушки, треба його вимішати й варити поки не згусне, заки будемо його мірити (3 горнятка). Всі додатки легко вимішати, виложити до „паю“ і спекти. Коли спечений і прохолов, прибрати його битою сметанкою.

КУХОВАРСЬКА КНИЖКА

МЯСИВА

з пересилкою 65 ц.
Замовляти в Централі СУА

Маємо приємність повідомити Українське Громадянство, що знана і зареєстрована від 1919 року

ЛЯБОРАТОРІЯ ФІРМИ

DEKENS PRODUCTS

NEWARK, NEW JERSEY

З ДНЕМ 8. ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ПЕРЕЙШЛА В УКРАЇНСЬКІ РУКИ.

Власницею фірми є

Клявдія з Кордубів Потоцька

хемічка і фармацевтка.

НА ОСІННИЙ І ЗИМОВИЙ СЕЗОН ПОРУЧАЄМО
ДВА НАШІ ПРОДУКТИ:

1) DEKENS OINTMENT (extra strong)

2oz.—\$1 4 oz.—\$2 16 oz.—\$5.

Є це мазь проти ревматичних болів, ломання в крижах, грипи, простуди і проти болів голови (особливо добре для людей, які не люблять або не зносять порошоків до заживання).

2) DEKENS COLD CREAM 4 oz.—\$1 16 oz.—\$3.

Дуже добрий крем для нормальної шкіри лица і рук на щодень!

DEKENS PRODUCTS, P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

Українська вишивка

Вишивана подушка

Взір із вставки примінений по-новому: по середині йде широка смуга вишивки від краю до краю. Вставка складається з зикзакуватого взору, що перегороджений рівними смугами пасків. Вони виконані ланцюж-

ковим стібом золотими та срібними нитками, а обрмовані чорними нитками, звичайним хрестиком. Поміж цими пасками біжить зикзакуватий орнамент у червоних і гаряче-жовтих красках, неначе квіточки на грядці.

Куховарські зшитки

МЯСИВА

ОВОЧІ й ГОРОДИНА

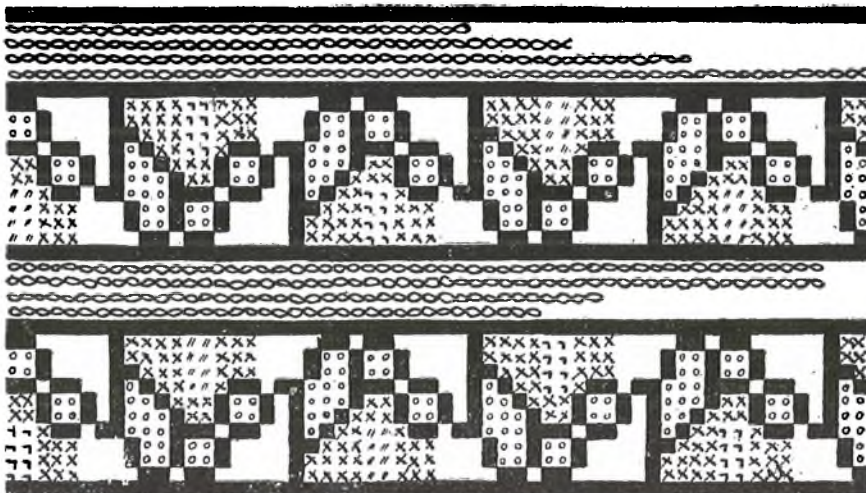
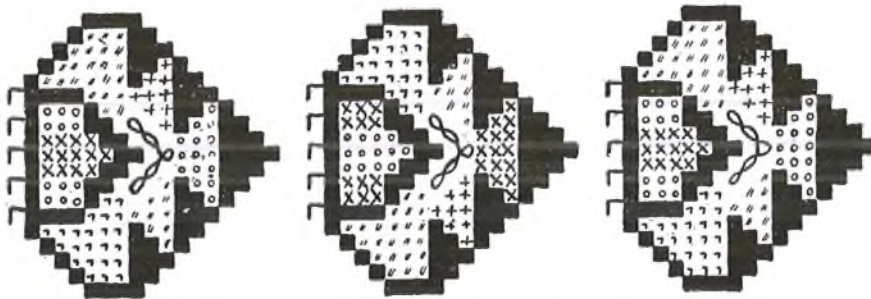
Упорядкувала Н. Костецька

замовляти в Централі СУА.

Ціна зшитка 60 ц.

Обабіч головного взору біжуть по обох боках головки рож. На буковинських сорочках вони звичайно уміщені на грудях у два ряди, або при пазусі. Рожі виконані хрестиками, але в середині кожної закарлючка ланцюжком із золотої і срібної нитки на переміну.

Вишивка скромна, але цілість надзвичайно ефектовна.

У 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ

КНЯГИНІ ОЛЬГИ

придбайте книжку

о. д-ра І. Нагаєвського

Рівноапостольна

Свята Ольга

Історичний нарис

Вийшов накладом Союзу

Українок Америки

Ціна \$1 разом з пересилкою.

Замовляти в Централі СУА

Буковинський взір

Краски: ◆◆ чорна, оо оо золота або срібна, хх хх темно-червона, ++ ясно бурачкова, ОО ОО гаряче-жовта, // зелена, LL темно-фіолетна.

Читачки привітали зміну в наших приписах. Уложення стравопису дуже корисне, бо повчає, як треба його укладати в кожній порі року. Але прищій нагоді запропонували й свої випробувані страви. Дуже радо привітаємо їх! Прохаємо надсилати якнайбільше таких, що їх можна в теперішніх умовах виконати. Будемо містити їх поступово з прізвищем власниці.

Осінній стравопис

Огіркова юшка
Баранина з підливою
Бурячки
Крем із яблук

Огіркова юшка

Потрібно:
2 квашені огірочки
1 морква
1 біло салери
1 жовток
½ горнятка сметанки

Обібрати квашені огірочки і покроїти в дрібну кісточку. Почистити біло салери, моркву й також покроїти в кістку. Моркву й салери залити водою, додати ложочку масла і варити до м'яккості. Тоді вкинути до того огірки і ще поварити. Посолити. Розбити жовток у сметанці і підбити тим юшку. Подавати.

Баранина з підливою

Потрібно:
3 ф. баранини
2 ложки масла

Марината:
2 скл. води
3 ложки оцту
лавровий листок
кілька зерен англ. перцю

Підлива:

1 цибуля
1 морква
1 салера
1 петрушка

Баранину без товщу добре збити. Окремо зварити легку

маринату з води, оцту, лаврового листка і кілька зерен англ. перцю. Гарячою спарити мясо, нехай постоїть пів години. Вибрати мясо, посолити, покласти на гаряче масло і пекти в рурі на 300 ст., поливаючи часто маслом. Окремо зварити на маринаті цибулю, моркву, петрушку і салеру. Коли це все змякне, влити горюдину, разом із маринатою до печені. Коли печеня м'яка, тоді покроїти її у скибки, уложити на полумиску, а горюдину перетерти через сито враз із підливою і полити тим печеню. Подавати з колоченою картоплею.

Бурячки

Потрібно:
5 бурячків середньої величини
1 ложка масла
1 повна ложочка муки
3-4 ложки квасної сметани

Помити і зварити бурячки. Наливати киплячою водою і зварити до м'яккості. Обібрати, посікти або втерти на терці. Окремо зладити засмажку з масла і розвести її квасною сметаною. Посолити, дати ложочку цукру і влити до бурячків. Вимшати. Нехай раз закипить. Подавати до печені.

Салата з салери

Потрібно:
4 твердо зварені яйця
½ горнятка біла салери,
покраяного в кістку
трохи майонезу

Посікти яйця у грубу кістку, вимшати з майонезом і салерою. Годиться до м'яса, а також на канапки.

Крем із яблук

Потрібно:
10 яблук середньої величини
4 білка
цукру-мучки до смаку
1 чарка руму
1 торбинка желатини

Спекти в рурі яблука. Обібрали зі шкірки, перетерти через ситко. Вложити на 2 години до леднички, щоб застигло. Потім вложити до миски (коли хто має, до „міксеру“), вбивати і додавати по одному білку. З цього зробиться пухка, біла

маса. Тоді всипати цукру-мучки до смаку і шкірку з цитрини, малу чарочку руму, желатину, яку ми перед тим розпустили в зимній воді і далі бити, аж зачне густнути. Виложити в скляну салатирку і вложити до леднички, щоб застигло.

Баланс ваги

Кожна річ вимагає вправи! Так і збалансування нашої ваги. Звичайно їмо за багато й тепер, осінню і зимовою порою прибираємо на вазі. Як цього оминати? Ми ж маємо апетит і коли він подразнений, важко нам стриматись...

До цього треба не тільки сили волі. Коли б ми встановили строгу діету і її послідовно придержувались, тоді напевне матимемо успіх. Але це не кожному легко дається. Треба приступати до цього завдання більш підготовано.

Перше — треба зясувати собі листу не-калорійних харчів, вивчити різні способи їх приладжування і знайти серед них свої улюблені страви. Укладати стравоспис так, щоб ми вмістили не-калорійні харчі поруч калорійних. Бо ж іншим членам родини вони можуть бути потрібні.

Мати завжди напоготові в хаті горюдину й овочі. Коли чуємо голод, або заманеться нам щось зїсти, заспокоїти це горюдинною салаткою чи овочами.

Щоб відвести гадку від їжі, до чого нас часто спонукує нудьга, спрямувати свої думки на яесь замишування. Любите ілюстровані журнали? Подбайте, щоб вони були в хаті. Цікавитесь модою? Розглядайте модні новинки.

Навіть молоді дівчата чи жінки, що не мають ще над-ваги, повинні підготувляти свій апетит і вправляти його для пізніших літ. Що більше пізнаємо страв, що більше впроваджуємо в них вітамінів, то краще почуватиметься наш організм. Навчимося вже заздалегідь, як регулювати нашу їжу!

Ще одне: вагу регулюють також фізичні вправи. І то не домашня праця, що найбільше напружує ноги, або фабрична, що напружує нерви. Легка хатня гімнастика або прохід — це найкращий лік проти над-ваги. Зокрема поручається прохід, бо він виводить людину хоч на коротко на свіже повітря.

Із книжки "Secret of Balance".

НАШИМ ДІТЯТАМ

ХОЧУ ДО ЦЕРКВИ

Попрошу сьогодні маму,
Щоб до церкви повела:
Від минулої неділі
Я ще там і не була.

В церкві гарно ладан пахне,
Світять зоряно свічки.
А співають... Боже милий! —
Наче янголи які.

Люди в будний день похмурі,
Як запряжені воли:
Мовчазні та непривітні,
Ще й сердиті, як коли.

А в неділю, в церкві — гляньте:
Хоч і сонечка нема,
Наче світяться всі люди,
Наче й я свічусь сама!

Той підійде, усміхнеться,
Той спитає: „Як живеш?..“
Мамо! Ще й на ту неділю
Доноу в церкву поведеш?

О. Кобець

ДО ХМАРИНКИ

Біла хмаринька лине
В чистому небі кудись.
Гей, полети в Україну,
Там, над Дніпром, зупинись!

Дощиком росяно-срібним
Щедро на землю сипни.
Стомленим працею рідним
Людяма надію вдихни.

Ще попрошу я хмарину:
— Ти передай, не забудь —
Ждем ми тут кожну хвилину,
Щоб в Україну вернуть.

Петро Кізко

Читайте збірку віршів

“ОЙ, ХТО ТАМ?”

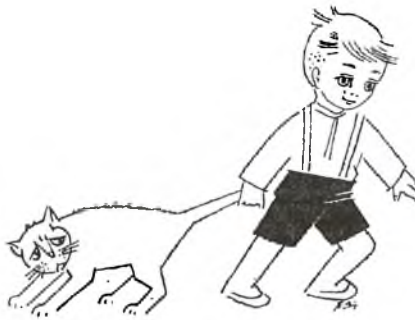
Коштує 80 ц.

НЕ ДЛЯ ЧОГО У КОТИКА ХВОСТИК?

Раз приснилося Васькові,
Що стоїть він на розмові
Із улюбленим дручком —
Сірим котиком — Мурком.

Котик наче й каже: „Друже,
Ти — хлопчина мудрий дуже,
Та не знаєш, мов на злість,
Не для чого в мене хвіст!“

„Не щоб мухи відганяти?..
Не щоб песиків лякати?..“ —
Став угадувать Васько.

„Ні, — сказав йому Мурко: —
В мене хвостик не для того,
Щоб тягати мене за нього
З хати задом-наперед,
Щоб болів мені хребет...“

І Васько спросоння буркнув:
„Ну, то я не буду, Мурку...“
А Мурко, що поруч спав,
Глибше хвостик підібгав.

О. Кобець

В Е Ч І Р

Ходить котик біля хати,
Котик сірий, волохатий.
Ходить котик і муркоче,
Мов когось приспати хоче:
— Мур-мур,
Няв...

Ой ти котику сіренький,
Всі послули вже давненько
І тобі пора вже спати,
Не ходити, не співати:
— Мур-мур,
Няв...

Діма

НАДХОДИТЬ ЗИМА

Зів'яла, стомилася осінь,
Пожовкла й упала до ніг,
А вітер злорадно голосить,
Пухнастий жбурляючи сніг.

Замерзли річки та калюжі,
Спочити лягли під сніги;
Лісочок за літечком тужить
І сумно шумить навкруги.

Білють за дахами дахи,
Вдягається в килими земля,
Бо сніг, наче білі комахи,
Вкриває сади і поля.

Дмитро Чуб

ТРИ СЛОВА

Маленька дитина,
На імя — Галина,
Вже вміє читати
І трохи — писати.

Три слова лиш знає,
Щораз їх читає,
А вже в них неначе
Весь світ вона бачить.

Мама, тато, Україна —
Ці три слова зна Галина.
Бо слова ці найщиріші,
Її серцю — наймиліші.

Петро Кізко

ВІРШ-ЗАГАДКА

Заховала хмарка сонце
Чути в небі грізний гук...
Хто ж це стука у віконце:
Стук-стук?

Йде землею жовта осінь,
Мокре поле, мокрий брук.
Хто ж це стукає і досі:
Стук-стук?

Хто лишивсь на доворі, хто ще?
Це дрібний осінній

(житоу)

Діма

Розмова Орисі з Ляликом

— Розумієш, лялику, тепер уже все буде інакше, коли я повернулася з новацького табору! Ти вже не будеш називатися Дейві Кракет. Бо який же з тебе Дейві Кракет, коли мої діди були українці, і мамця і татко теж українці, і я українка? Як же ти можеш бути Дейві Кракет? Зараз тобі і цю звірячу хвостяку з голови скину! Ну, не плач! Я ж тобі пошю малиновий жупан та сині шаравари, а коли будеш дуже чемний, то попрошу вуйка Данка, щоб тобі витяв козацьку шаблю із коробки на пасту до черевиків!

— Але мусиш бути дуже чемний і не мішати чужих слів до української мови! За це ми в таборі діставали від сестрички мінуси, бо коли ми самі українці поміж собою — повинні говорити лиш по-українськи, бо наша мова — найкраща в світі. Розумієш, ти... ах, правда, ти вже не Дейві Кракет! Але як мені тебе назвати? Коли вже матимеш жупан та шаблю — будеш полковник Іван Богун. Ти цього не знаєш, як ми в таборі гралися у козаків та поляків! І розказувати тобі не буду, бо й так не зрозумієш! Найкраще на другий рік візьму тебе на табір, то сам усе побачиш!

— А покищо — назву тебе Ромко. Братчик Ромко у таборі показав нам, як майструвати човники. Я назвала свій човник „Леся Українка“, а Христя свій „Княгиня Ольга“. Вона хотіла назвати його „Сестричка Командантка“, бо ми всі нашу сестричку командантку дуже любимо, але коли наш рій не дістав прапорця чистоти, то Христя назвала свій кораблик „Княгиня Ольга“. Бо в нас було того дня на правду зовсім чисто в кімнаті. Тільки Галя принесла була в кімнату живого бурндучка. І він трошки поперевертав усе. А того бурндучка спіймав та приніс Галі Орко, знаєш, той із роя „Святославичі“. Тільки ти нікому про це не кажи, бо Орко мусів би за кару стаяти під щоглою, на стид перед цілим табором!

— Так, Ромцю, ти цього не розумієш, і ти певно не зумів би так скоренько уставитися в лаву на збірці, як наш рій це вмів! Але пожди, я ще мушу показати тобі мою новацьку жовту хустину! Її дала мені сестричка при огнику і тепер я вже правдива новачка! Бачиш, лялику, я можу її завязати тобі теж на шию, навіть засувку з кораликів тобі до неї позичу, бо ж я на сьогодні ще не маю доброго діла! Ти думаєш — хто виплів цю засувку? Таки я зовсім сама! Трошки лиш сестричка помагала...

— Ха-ха-ха! Та ж моя хустка тобі до колін! Краще віддай мені її. Тобі ще треба до неї підрости, а для цього ти повинен завжди їсти репетку, навіть тоді, коли мама даватиме кашку, що її ти так не любиш!

— Але що це я так заговорила? Я ж мушу зараз викинути всі мої „комікси“ до гар...

до смітника! Так ми всі у таборі обіцяли сестричці. Бо „комікси“ такі погані, що на них немає навіть української назви! А тепер ці гроші, що за них досі купували „комікси“ — будемо шадити та купимо за них нашу гніздову бібліотечку — таку саму, як ми в таборі мали!

— То ж запам'ятай собі раз на завжди, щоб я у тебе ніяких „коміксів“ не бачила! А ось тут маєш книжечку „Хлопці з зеленого бору“. Нам сестричка читала її в таборі і просила татка, щоб мені теж купив. Відкрию тобі її на першій сторінці — і читай! Тож сором, щоб у правдивої новачки був такий лялик, що не читає українських книжок! А я тимчасом піду викинути всі „комікси“ та випакувати сама мій наплечник, бо це ми всі обіцяли сестричці у таборі при останньому огнику!

Леся Храплива

ОКСАНА І ЖУК

Прилетів великий жук.
— Жу-жу-жу та жу-жу-жу!
Я щось знаю — не скажу.
До Оксани каже жук.

— Я до мами побіжу
і скажу, що чорний жук
вже поліз на абажур.
Ось, побачиш, що скажу!

— Ой, Оксаночко, не йди,
Не роби мені біди.
І зітри усі сліди,
де я ніжками ходив.
Я наляканий і так:
Кукабара*) й лютий шпак
посідали на гілках,
близько мене... То був жак!
Ледве-ледве я утік,
бо пожити ще хотів.
І летів через потік,
де рибки є золоті.
— Хочеш бачить? Покажу.
До Оксани каже жук.

— Ти ж мій любий чорний жук!
Я з тобою побіжу.
Кукабару ж і шпака

*) Птах, що живе в Австралії.
поїдає гадюк і різних жуків.

прожену аж за паркан.
Відлетять, як я скажу:
„А киш-ш-ша! Киш-ш-ша!
Киш-ш-шу-у-у!“

Подались Оксана й жук
За грядки і за межу.
Ось левада. Ось потік.

— А рибки ж де золоті?

— Он, Оксаночко, на дні,
на пісочку, не в багні,
грають рибоньки оті.
— Ой! Насправді ж зо-ло-ті!!!

Австралія. Т. Чернобицька

* * *

Ладоньки — ладі — ладусі!
Забавку має Лідуса —

Ось, який мячик кругленький!
Ліда у ручки маленькі
Візьме і кидає мячик.
Він по підлозі поскаче.

Скоки! Та скоки! Та скоки!
Жовтим підскакує боком.
Вгору підскакує мячик.
Ліда сміється. Не плаче.

Г. Чо.

Смерть черепашки

(Оповідання)

Я дуже люблю звіряток і птахів. Звірятка і птахи — це мої вірні друзі. Коли я побачу в полі або в лісі маленького сірого їжачка чи розмальовану назелено ящірку, або довгоногого дятля з барвистими грудьми чи хвостату золотисту білку — я довго стою й милуюсь ними; часто біжу слідом за попелястою мишкою, цікавлячись, де її хатка і як вона живе. На річці ловлю я розмаїті рибки й черепашки.

А в хаті в мене! І жовтодзьобі горобчики, і срібнопері рибки, і їжачки, ящірочки. Мама сварить мене — нащо стільки звіроти понатягав до хати, а я все маму прошу: „Нехай будуть, мамо, звірятка ж теж хочуть жити і вони такі смирні, тихі, ніколи нам кривди не зроблять“. Мама похитає головою та й погодиться зі мною.

Одного разу приніс я з річки маленьку, з кулачок, мабуть, черепашку, з твердим панцером на спині, та й поставив у хаті. Зробив дощану невисоку скриньку, накидав туди торфу (бо черепашка, знайте діти — на торфі лазити любить!), а для їжі — капусти, салати, чищеної банани, помідора, огірка. Мама сміється, що стільки я харчу їй накидав.

— А звідки ж ти знаєш, — питає мене, — що черепашка все оте їсть?

— В школі нас учили, — пояснюю я мамі. — Черепашка тільки гострого не може їсти, як от, скажімо, редьки, паприки чи чого там. А салату, капусту, помідори, огірки, банани — їсть. І молоко, воду пє.

— То не дурна твоя черепашка! — сміється мама. — Як і ти!

— Звичайно, — кажу, — багато звіряток люблять краще їсти, як людина.

Радувала мене черепашка. Я вже наче про всіх інших звіряток забув, усе коло неї та з нею. Після школи і домашніх завдань беру її і йду на зелену

траву, випускаю її на волю. Бачу, як вона помаленьку перебирає своїми чотирма ніжками з розчепіреними лапками, як у гусеняти, водить голівкою на боки, скубе травку. А коли зачує рух, відразу ніжки й голівку ховає під свій кістяний панцир.

Доглядав я за черепашкою, як за рідною сестричкою. Аж одного разу бачу — моя черепашка не їсть, не пє. Що їй дам, куди її не виставлю — на вікно, на світло і повітря, надвір серед трави — ніде черепашка не їсть. Я її на руки, гладжу по голівці, роздивляюся скрізь — чи не поранена чимось, чи не загнала в ніжку колючки. Нема ніде нічого. Здорова, а не їсть.

Згодом вона почала чимраз менше рухатися; все, було, сидить на одному місці, з повішеною, немов хвора дитина, голівкою. Жаль мені стало черепашки, аж плакати хотілось. Я звертався до мами, до тата, що є з черепашкою, чим їй зарадити, але ніхто нічого не знав.

Так минув деякий час. І одного разу, коли я ранком прокинувся й побіг до черепашки, в мене закалатало серце, а на очах виступили сльози. Моя черепашка була мертва. Я взяв її, вгорнув у білий папір і, разом із скринькою, торфом і черепашиними харчами й питвом, відніс у город і там закопав. Це був сумний похорон моєї любої черепашки.

Але мене довго цікавила таємниця, чому померла черепашка? Я не міг заспокоїтися, поки не дізнався цього. Це сталося в зоологічному парку, коли я ходив туди разом із мамою і татом. Я відшукав там одного службовця, що доглядав за звірятами, й розповів йому пригоду з моєю черепашкою. Службовець вислухав мене пильно, а тоді усміхнувся й запитав мене:

— А чи тобі скучно і сумно, коли ти залишаєшся в хаті сам,

без мами і тата, без сестрички чи братика?

— Еге, — кивнув я головою. — А коли б тебе так забрати самого і відвезти на якийсь острів, то щоб з тобою було?

— Я б дуже сумував... — відповів я, задумавшись. — Може, й не їв би, а, може, і вмер би...

— Ну от, бачиш, — знову посміхнувся службовець зоопарку. — А черепашка теж не могла сама вижити.

Я широко розкрив очі й недовіриливо, з-під лоба, глянув на вусатого службовця.

— Так то я, а то черепашка... — здивовано вимовив я. — Хіба черепаха що розуміє?

Вусатий службовець засміявся:

— Як бачиш — розуміє. Не стільки розуміє, як відчуває.

— А коли б я мав дві, три черепашки, тоді б вони жили?

— Тоді б жили, — підтвердив службовець.

І що ж би ви гадали, діти? Я потім дістав дві черепашки і так само лишив їх у хаті й доглядав за ними. І вони не вмерли. Живуть у мене й досі. Як не вірите — прийдіть подивитись. Прошу.

Петрусь

**

Подивись, Наталю:

Ця новенька ляля

Заплющає очі.

Може спатки хоче?

Поклади у ліжко

Та укрий їй ніжки,

Щоб не змерзла ляля.

А тоді, Наталю,

Зробиш лялі ласку,

Як розкажеш казку.

— Ходить баба Яга,

Деревяна нога.

А нога скрипить-ить...

Цить, Наталю, цить,

Бо вже ляля спить.

Цить.

Г. Ч.

Резолюції XI. Конвенції не вмістились у жовтневому числі через свій розмір. Ми відбили їх окремо й розіслали недавно тому Відділам. Прохаємо переглянути їх і засвоїти собі напрямні, що вони подають. Це є думка й голос цілої нашої збірноти і наш шлях на три роки.

**

Дня 9. жовтня відбулась нарада Екзекутиви С.У.А. з участю референток. Докладний перебіг нарад поданий окремо. Щоб з'ясувати подрібно наші постанови, розішлемо незабаром об'їж-ник. Прохаємо його уважно на сходах прочитати й передиску-тувати.

**

Найважливішою подією нашого громадського життя в листо-паді — це Конвенція ЗУАД Комітету, що відбудеться у днях 12. і 13. листопада у Філадельфії. Наші взаємини з цією центральною організацією такі тісні, що наша участь повинна бути численна й активна. Наші делегатки виявлять тим своє зацікавлення до справ переселення і суспільної опіки. Про перебіг Конвенції по-дамо точне звітлення.

**

Як відомо, ухвалою XI. Конвенції передплатування „Нашого Життя“ стало для членок С.У.А. обов'язковим. Пригадуємо упра-вам Відділів про переведення цієї постанови. З тією метою ді-стануть незабаром списки передплатниць із їх місцевости, від адміністрації журналу.

**

Урядничок і членок, що пишуть до Централі чи редакторки в організаційних справах і залучують при цьому передплату і ре-клямації, прохаємо подавати їх завжди на окремих кусниках па-перу. Це облегшить нам діловодство і запевнить точне полаго-дження.

**

Перед річними зборами пригадуємо Відділам постанову XI. Конвенції, що в кожному уряді повинні бути по можності ті самі референтки, що й у Централі. Із звіту Відділів у ч. 9 вихо-дить, що лиш дуже мале число референток діє в Відділах. А ре-ферентки організаційна, культ.-освітня і суспільної опіки у до-бре поставленому Відділі є необхідні.

**

Не забувайте повідомити нас своєчасно про зміну адреси! Коли занедбуєте це, спричинюєте адміністрації журналу і собі зайві клопоти. Журнал іде ще кілька місяців на давню адресу і там пропадає, бо пошта тепер числа не звертає. А передплат-ниці бракує потім кілька чисел до річника, бо не все можна до-датково числа доставити. Зміна кожної адреси коштує 10 ц.

**

Наближається Різдвяна пора. У пошукуванні за Різдвяним дарунком для своячки чи подруги передплата „Нашого Жит-тя“ — найкращий вихід! Подумайте вже зарання, кому ви хоті-ли б цього року таку приємність зробити! Але не забудьте також і тих, що не можуть передплатити „Нашого Життя“! Тих, що жи-вуть у Німеччині й Австрії — Бразилії й Аргентині.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 28. IX. до 3. XI. 1955 р.

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від. 42 Філад. 40.00 10.00

Фонд Централі:

Від. 42 Філад. 172.00

Фонд Резервовий:

Від. 1 Нью Йорк 10.00

„ 42 Філад. 20.00

Фонд Конвенційний:

Від. 42 Філадельфія 10.00

На вкладку до СФУЖО:

Відділ 42, Філадельфія 25.00

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 1 Нью Йорк 70.00

„ 11 Трентон 10.00

„ 19 Амстердам 41.00

„ 22 Шикаго 120.00

„ 24 Елизабет 11.00

„ 36 Шикаго 5.00

„ 47 Рочестер 31.00

Д-р С. Парфанович, Дітройт 5.00

Франк Мирка, Джірд 2.00

На Дім С.У.А.:

Від. 42 Філад. зб. на лісту 30.00

А. Сивуляк, Філад. 25.00

Й. Ваврів, Філад. 25.00

Л. Сивуляк, Філад. 10.00

Г. Страйт, Вайлвуд 5.00

Е. Лукавська, Філадельфія 5.00

М. Захарко, Лестер 5.00

К. Фолис, Філадельфія 5.00

С. Стрижак, Філадельфія 5.00

А. Драбик, Філадельфія 2.00

Ольга Борман, Спрингмил 2.00

Марія Курко, Філадельфія 2.00

Ю. Миколайська, Філад. 1.00

Тетяна Горащенко, Філад. 1.00

Марія Лабак, Філадельфія 1.00

Катерина Трищевка 1.00

Дора Тимчак 1.00

Л. Бурачинська 1.00

На Пресовий фонд „Н. Ж.“:

Анна Брикович, Бруклін 5.00

Анна Кізіма, щю Йорк 1.00

О. Марченко, Форт Вейн 1.00

Марія Васків, Бронкс 1.00

Марія Воскрес, Дітройт 1.00

Анна Гембарська, Бостон 1.00

О. Горбачевська, Йонгставн 0.50

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.

Анна Сивуляк, касієрка

ПЕРШІ СХОДИНИ

Дня 9. жовтня зібрались у домівці Централі членки Гол. Управи, щоб обговорити постанови XI. Конвенції та переведення їх у життя. Сходина відкрила молитвою голова СУА п. О. Лотоцька й передала ведення їх містоголові п. Стефанії Пушкар.

Першою покликано до слова референтку суспільної опіки, п. Олену Гординську. Вона оперлась на точках резолюцій і подала можливість праці, випробувани Комітетом „Мати й Дитина“ в Ньюарку. Треба би запізнути наш загальний із американськими установами суспільної опіки, які часто можуть стати нашим людям у пригоді.

Устійнено ще централізацію усіх пожертв, що йдуть від Відділів для залишенців. Показалося, що це кінчене через справедливий розподіл та громадський нагляд над видаткуванням. Згідно з тим кожна, хочби найдрібніша пожертва повинна проходити тепер через Централю СУА.

Також вияснено потребу встановити певний відсоток на адміністративні кошти Об'єднання Українських Жінок у Німеччині. ОУЖ має нагляд над навчальними станицями і певні видатки звязані з тим. Тому постановлено, що „патрони“ станиць повинні додати 10% до своїх щомісячних оплат, які призначені на розходи ОУЖ. Ця доплата обов'язує від 1. вересня ц. р.

Про організаційні справи говорила референтка п. Марія Біляк. Головною резолюцією цієї ділянки є кампанія для придбання членства, яка продовжується.

Дотеперішня праця в тому напрямку виявила дві болячки нашого життя. Це є байдужість жіноцтва до своєї організації і пасивність членів, що вже до неї приєднались. Управи Відділів повинні мати одне й друге на увазі. Освідомлення про ціль Союзу Українок треба завжди достосувати до сучасної хвилини

ЕКЗЕКУТИВИ СУА

і в рефераті на Конвенції подано приклад, як це треба робити. Пасивність членства може мати свою причину. Це може бути особисте перевантаження (заробіткова праця, малі діти, хвороба в родині) і це треба узгляднити. Але коли Відділ матиме конкретне завдання і приємну, дружню атмосферу, тоді завжди притягне відповідну кількість членок до роботи.

Над пляном праці для тут народженого жіноцтва працювати-

статуту і правильника п. Рожанковська обіцяє до грудня зладити, однак прохає встановити стат. комісію у Нью Йорку з пп. Пелешок, Бенцаль і Ржепецької, з якими спільно можна буде це випрацювати.

У ділянці культ. освітній промовляла нововибрана референтка п. Наталя Осінська. Перш усього треба створити плян імпрез на 1956 р. Тому що слідне в наших громадах перевантаження імпрезами, то жіноцтво повинно видвинути в кожному році лиш одну замітну подію, поза звичними обрядовими святами (Свят-Вечір, Свячене, Обжинки, День Подяки) та символічними (День Героїні, День Матері, День Батька). У цьому році стало ним 1000-ліття хрищення кня-

ІЗ БЕНКЕТУ XI. КОНВЕНЦІЇ СУА:

Сидять зліва до права: Олена Лотоцька, голова СУА, Стефанія Савчук, голова Організації України Канади, Антін Батюк, голова Укр. Роб. Союзу, Анна Сивуляк, голова Конвенційного Комітету, Антонія Кульчицька, фін. реф. СУА.

From the banquet at the XI Convention of UNWLA. From left to right: Mrs. Lototsky, Mrs. Sawchuk, Mr. Batiuk, Mrs. Sywulak, Mrs. Kulchucky.

ме окрема комісія під проводом п. О. Шустер у Дітроїті.

Висловлено побажання, щоб орг. референтка створила організаційну комісію, що обговорювала б методи праці та вишколила б організаторок. Також треба взяти під увагу творення нових Відділів, що в різних місцевостях уже зголошуються.

Тому що при організаційних справах зачіплено також статут, звітувала зараз же статутова референтка п. Іванна Рожанковська. Зміни статуту не можна переводити поодиноким, а краще зладити проєкт статуту в цілому і проєкт правильника і від січня 1956 впровадити його в життя, щоб випробувати в дії. Коли Відділи провірять його і налагодять після нього свою працю, тоді можна буде його на черговій Конвенції ухвалити. Проєкт

гині Ольги. Та виявилось, що це свято бажає відсвяткувати ціла українська громада і цим треба радіти і всіми силами піддержати його, щоб велич української княгині осяяла цілий світ.

При великих репрезентативних імпрезах повинна Централя, на думку референтки, випрацювати точно програму з текстом і нотами і розіслати це Відділам, хочби й за оплатою. Це улегшить у значній мірі працю Відділів. Дальше — у звичних наших імпрезах обрядових чи символічних, треба впроваджувати новини, щоб вони не стали шаблоном. Це могла б бути жива газета, дотепні скечі, інсценізації, збірні деклямації і таке подібне.

Висловлено побажання, щоб референтка створила культ освітню комісію з музик, артисток сцени та громадських діячок, де

ці проблеми можна б передискутувати.

Ділянку преси й видавництва реферувала редакторка „Н. Ж.“ Лідія Бурачинська. Встановлення обов'язкової передплати „Нашого Життя“ вимагає тепер певних заходів. Ухвалено вислати до голов Окр. Рад і Відділів списки передплатниць, щоб вони могли перевірити, хто з членства вже передплачує, а кому треба цей обов'язок пригадати.

Гол. Управа запрезентувала делегаткам на XI. Конвенції дві книжечки “Woman of Ukraine” і „Рівноапостольну святу Ольгу“. Обі ці книжечки повинні широко розійтись по Відділах СУА. Обидві книжечки є великим нашим вкладом, як у літературу жіночого руху, так і виявом пошани для нашої великої княгині. Тому ухвалено розіслати певну кількість їх по Відділах СУА для розпродажі поміж членством.

Обговорено також точку резолюції, яка домагається частіших звідомлень та матеріалу про жіночий рух у загальній українській пресі. Рішено притягнути до цього завдання членок СУА, що мають перо та глибше цікавляться життям організації. Вони могли б ту чи іншу тему виносити на шпальти газет і популяризувати проблеми нашого жіночого руху.

Новокооптована виховна референтка п. Марія Ржепецька розглянула у проробленому матеріалі. У творенні середовища вже зроблено перші спроби — дитячі світлиці. Але праця для матерей щойно починається. Намічено на початок сходини з виховною темою, де доповідачами були б наші виховні діячі, чи то з шкіл українознавства, чи з Пласту, або СУМА. Також обговорено зв'язок із існуючими виховними установами. Це була б у першу чергу Шкільна Рада УКК, де досі не було представниці Союзу Українок Америки.

Про фінанси й Дім СУА говорили фін. референтка п. Антонія Кульчицька і господарська п.лія Стрижак. У зміслі резолюції ухвалено випрацювати й розіслати бюджет на 1956 р. та зладити листу дотеперішніх пожертв на Дім СУА. У справі за-

боргованости Відділів рішено звернутись до містоголов, щоб вони цю справу припилювали на своєму терені. Також ухвалено розіслати збіркові листи до Відділів, щоб у зміслі резолюцій членки могли пожертвувати 1 дол. на Дім СУА.

Нав'язуючи до цього п. Катерина Пелешок пригадала, що досі не є широко відома постанова Х. Конвенції СУА, що містоголова має право відвідати й обговорити біжучі справи в Відділах свого терену. Це підтверджено й на цій нараді.

Про зв'язки говорила референтка п. Іванна Бенцаль. Вона вдержує взаємини з Нац. Радою Жінок Америки і Ген. Федерацією Жін. Ключів. На 21. жовтня передбачується річні збори Національної Ради, в яких візьме участь декілька активних жінок Нью Йорку.

На цьому закінчились ділянки праці СУА. Між запитами п. І. Бенцаль висунула запит, чи Відділи можуть у своєму крузі відсвяткувати 30-ліття СУА, що присутні підтвердили.

На кінці п. Лотоцька показала присутнім дарунки, що наспіли до Музею СУА. Це були — дівочий стрій покійної Юлії Войтович, членки 37 Відділу, який її батьки пожертвували, жіноча сорочка шита „вірзуванням“, що її пожертвували Відділи СУА в Дітройті і рушник, із Жовківщини, що його подарувала п. Артимішин із Філадельфії.

ПРИВІТИ НА XI. КОНВЕНЦІЇ СУА

Окрім згаданих уже привітів у ч. 9 виступили з обширними привітами в першому дні наради — п. Володимир Доробченко від УВАН, а п. Стефанія Шаран від Відділу ООЧСУ у Філадельфії. Привітання під час бенкету зложили д-р Галина Лашенко від Українського Золотого Хреста, п. Стефанія Савчук від Організації Українок Канади ім. О. Басараб, п. Антін Батюк від УКК і Укр. Робітничого Союзу, п. Олена Штогрин від УН Союзу, п. Стефанія Вовчок від „Провидіння“, п. Лусі Мілліген від Нац. Ради Жінок Америки,

п. Е. Кембел від Інтернаціонального Інституту у Філадельфії, п. д-р Стругинська від Марійської Дружини у Філадельфії.

Письменні привіти прислали окрім уже вичислених: Українська Національна Рада у Мюнхені, Федерація Українських Студентських Організацій у Нью Йорку, Об'єднання Прихильників Укр. Нар. Республіки в ЗДА, ОУРДП у Філадельфії, Федерація Українців стейту Мишиген, Відділ УКК і Центр. Комітет Організації у Брукліні, Пластові станиці в Клівленді і Торонті і Відділи СУА 7, 29, 44 і 51. Надіслала також привітання п. Ольга Гоцька з Лондону.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Святочні сходини в честь сл. п.
Ольги Басараб

Від початку заснування 26 Відділу влаштовано щороку академії в честь патронки Відділу О. Басараб. Цього року відмітили ми ці роковини тільки святочними сходинами. Однак програма була зложена дуже дбайливо. Свято відкрила голова Відділу п. М. Бережанська. Реферат про життя і геройську смерть нашої патронки виголосила п. Катерина Хомяк. Вона також віддекламувала вірш, що його пригадала собі з давніх часів, коли то підготовляла до виступу свою маленьку доню. Головною декламаторкою того свята була учениця парохіяльної школи Христина Камінська, яка з чуттям виголосила вірш О. Бабія. Зате дістала гучні оплески, а голова п. Бережанська вручила їй маленький дарунок. Теодозія Стельмах висловила признання членкам-основницям 26 Відділу за те, що обрали своєю патронкою сл. п. Ольгу Басараб. Вона переказала пісню, яку то на рідних землях наша молодь уложила в тому році. Боротьба там ведеться даліше і в ній жіноцтво бере участь нарівні з чоловіками. Збірка з тих сходин, що до неї дала заклик п. Михайлина Шандак, принесла 20 дол. На них зложились по 1 дол. пп. С. Заплітна, Т. Стельмах, О. Савчук, М. Липецька, Г. Іванцева, М. Війтишин, А. Вільхова,

Л. Борискевич, М. Шандак, К. Кардаш, К. Кобаса, М. Васько, А. Руда, М. Березанська, Шкору-па, К. Хомяк, З. Камінська, І. Макар, решта дрібними. Опісля п. Стельмах прочитала кілька листів із Німеччини й Австрії з подякою за посилки, що їх вислав наш комітет „Мати й Дитина“. Присутні оглядали світлини дитячих садків і шкіл і були вдоволені своєю допомогою. Всі признали, що таку допомогу слід продовжувати принайменше з нагоди свят Різдва Христового та Великодня. Наприкінці подано чай із солодким печивом, а при цьому навязалась приємна товариська гутірка.

Теодозія Стельмах, кор. секр.

Пікнік 26 Відділу СУА

З приходом літа втихають на-ради, засідання та всякі імпрези. Хто тільки може вирватися з душного міста, той шукає зелені, вільного простору та прохолоди у воді. І так починається сезон пікніків, у головній мірі — пра-ця для жіночих рук.

Наш Відділ дає рік-річно один пікнік у парохіяльній городі Понтіак, з якого 50 відсотків до-ходу віддає на церковні цілі. Нам припала неділя 17. липня. В тім часі була дуже химерна по-года. Цілий тиждень пражило, а на суботу і неділю збирався дощ. Пікніковий Комітет скуповував цілі гори ріжних припасів і трем-тів на думку можливості дощу в неділю. І ще одна причина три-вожила заповідливих членок. Іноді буває у нас одночасно кілька українських пікніків. Вправді дітройтська громада ве-лика, але мимо того усіх городів вщерть не може заповнити і тоді фінансовий ефект, про який вла-стиво йде, малий.

Тим разом погода нам сприяла і скоро розвіялися всі наші по-боювання. Вже раннім ранком почали наливати пікнікові го-сті з усіх сторін Дітройту і око-лиці й заповнили обширний го-род. Авто при авті заповнило парковий майдан і місця вже не ставало.

На пікнікових гостей ждали присмаки української кухні,

приготовані під досвідченим до-глядом п. Юлії Кульчицької. У великій галі ряд розпечених ку-хонь, а біля них членкині не жа-ліючи труду, у духоті і спеці по-раються цілий день. Вздовж галі буфет. За ним звиваються другі членкині і не встигають із ви-даванням їжі. Коло ідальні стало був натовп. „А чи є ще пироги?“ (читай вареники). „Мені прошу порцію голубців“. „А яких?“ „А мені капусти з ковбасою, а мені борщику“ — і так до самого ве-чора, аж опорожнили всі баняки і минулися усі коржі та паї, а кіоски, аж випродали прохолод-ні напнтки.

Для розваги молодих і стар-ших усталено посередині горо-ду „колесо щастя“. Воно було дуже приманчпве, бо на двох столах пишались розложені ви-граші. Чого там не було! Цілий базар, кожний кусок потрібний, бажаний! За „дайма“ можна бу-ло виграти гарну столову лямпу, капелюх, торбинку, таріль чи гарного великого медведика, пе-сика або малпочку, за кводра 100%-ву вовняну ковдру, вовня-ний коц або кращу лямпу.

Для найменших пливали жов-тенькі качечки. Кожна качечка мала на животикку щасливе чи-сло. Малі рученятка виловлюва-ли качечку, а потім яка радість! Пані з СУА застібувала на руч-ку „правдивий“ годинник, дава-ла перстенчик або пукавку.

Пані Марія Липецька гарно вбрала у народню ношу три ляльки, покутську Маруню, лем-киню Гандзю та полтавку На-таяку. Дівчатка стало облягали ті ляльочки. Бодай діткнулись край-чика олинки, погладити запле-тені коси, поправити намисто, а виграти конечно кожна хотіла!

У міжчасі користали гості з купелі і пляжі. По полудні заграла музика до танку. Оркестрант грав і приспівував і своїм запалом поривав до танку не тільки молодих, але також старших.

Ще приготували ми для на-ших пікнікових гостей п'ять гар-них і коштовних дарунків, що їх вильюсовувано на карти вступу. Ще найкраще поводитися член-кам на брамі при вступі. Вправді налякалися пороку від проїжджаючих авт, але до вдяч-

нішої роботи є більше охочих на зміну.

Вже добре смерклося, коли Комітет міг зліквідувати своє під-приємство.

На фонд будови приходства і монастиря ми зложили 300,00 дол. Між датками на фонд будо-ви, що його ми започаткували, стоїмо між організаціями на дру-гому місці.

Марія Слюсарчук

ЮТИКА, Н. Й.

Підсумки праці 57 Відділу СУА

В минулому році наша праця розвивалась даліше в тому на-прямі, що ми його намітили собі при заснуванні нашого Відділу чотири роки тому. Наші головні завдання — це допомога батькам і школі у змаганні за душу укра-їнської дитини і допомогова ак-ція для залишенців в Європі.

Хоч наш Відділ чисельно сла-бий і йому доводилось не раз боротися з якоюсь дивною апа-тією незорганізованого жіноцтва, проте завдяки наполегливості і жертвенній праці членів вдалося бодай частинно осягнути те, що ми собі намітили. Восени мину-лого року завдяки заходам на-шого Відділу шкільна дітвора мала змогу побачити песу М. Підгірянки „В чужому пір'ю“ у виконанні пластового гуртка із Сиракюз. Песа пройшла з вели-ким успіхом, а спільна забава ді-тей закінчила весело цей незви-чайно гарний і корисний вечір.

З дитячих імпрез треба згада-ти оригінальний постановкою Свят-Миколаївський вечір і Свя-то Матері, получене з пописом танкової школи. На окрему ува-гу заслуговує факт, що впродовж останніх двох років при нашому Відділі існувала школа ритміки й танку під керівництвом п. Л. Бохон. Учні згаданої школи ви-ступали з українськими танками багато разів, не тільки під час імпрез нашої громади, але також на прохання різних американ-ських організацій.

У рямях допомогової акції для залишенців ми перевели Рі-здвяну збірку, що в висліді дала 94 дол., а перед Великодніми свя-тами влаштували базар, що при-

Земля козача

**„Кожна ідея, щоб удержатися,
мусить принести жертви.“**

(Ернест Ренан)

Коли на східню Україну в XIII столітті насунула татарська орда, населення починає відходити на захід і північ. У першу чергу вищі верстви: боярство, духовенство й купецтво і аж потім частково селяни. Мало лишилось переказів про жінок тих часів. Дійшли вістки про дівчат які виходили заміж за татарських ханів. Інші вели бої з ханськими „баскаками“ (збирачами данини). Але ймення їх невідомі.

Широкі простори південної Наддніпрянщини опустіли, родючі лани зробилися Диким Полем... Але згодом, за часів Литовсько-Руської Держави, частина населення почала вертатись на свою вужчу батьківщину. Бо тут була воля, не було податків, яким обтяжували населення на північній заході.

іс 135 дол. чистого доходу. Ці суми ми переслали, як і минулого року, до захисту старих у Дорнштадті.

З нагоди 70-літніх роковин українського жіночого руху відбувся дня 1. січня ц. р. святочний вечір. Вичерпну і глибоку змістом доповідь виголосила п. д-р Єржківська, а жіночий хор під орудою п. Кокодинської і деклямації влучно доповнили програму свята.

Наш Відділ стоїть в організаційному звязку з Відділами в Рочестері і Бофало, висилаючи свою делегатку на Окружний Зїзд у Рочестері у квітні, а пізніш на засідання недавно основаної Окружної Ради. Також на XI. Конвенції СУА у Філадельфії наш Відділ репрезентувала наша заслужена членка д-р Єржківська.

Саме тепер стоїмо перед річними зборами і на порозі нового ділового року дивимось із оптимізмом у майбутнє.

Я.Томич, голова

Не було тут панів, які тіснили селян і примушували їх працювати на себе. Зате воля ця була вічна-вічно з татарською небезпекою.

„Землею і вітром — зловісні луни,

Од рання до рання —

Тупіт далекий чугунний,

Гуди — дзичання...

Од сили людей потопа

Повітря задушеного,

Од крику возів, худоби —

Заглушнява.

Нічого не чує од крику

— — — — —

Валить татарви без ліку...

(О. Стефанович)

І у постійній небезпеці вони жили з радом в одній руці і з мечем в другій. І саме тому кінцем XV століття там утворюється Низове Козацтво, яке в середині XVI ст. організується в Запорозьку Січ. Це військова організація на зразок лицарського Ордену, мета якого — оборона християнських земель від мусулман. Починається нова блискуча доба в історії України. Підноситься козак, оборонець віри християнської. Виховуються чесноти, що військо запорозьке, це „лицарство“, „товариство“, що козаки, це „братчики“, оборонці своєї землі і віри. Князівський меч заміняє козацька шабля. „Ясні цілі, міцна мораль, і виразна гієрархія цінностей з благом руської землі на горі“. („Сонце Слави“ О. Ольжича). Запорозька Січ це не лиш школа воєнного ремесла, але й вишкіл характеру, волі. Ось як Микола Гоголь в „Тарасі Бульбі“ описує цю добу:

„Кого тут не було? Ця дивна республіка була потребою того часу. Ввесь південь був спустошений, спалений нападами монгольських хижаків. Позбавлена дому і стріхи ставала тут відважною людина. — Козакам і рахунку нікто не знав:

— „В нас їх розкидано по всьому степу: де байрак, там козак!“

„Україна тим військом цілком заставляєсь,

А де запорожців ніт, татарин впадає.“

На Україні в укладі життя сталися зміни. І торкнулись во-

ни також становища української жінки. В добу початків козаччини положення української жінки вже не було таке незалежне, як за часів розвитку князівської держави у Києві, почасти тому, що почав ширитися погляд грецький, що жінці освіта непотрібна, почасти під впливом західнім, а найбільше під впливом кочовиків з Азії. Коли княгиня Ольга, як усі матері-вдови, мала права над родиною, маєтком, адміністрацією, політикою, так само, як у чехів княгиня Доброміра, мати князя Вацлава, як у поляків Гелена, мати Лешка, тепер ми бачимо безпомічне становище жінки на Україні на прикладі трагічної долі Гальшки Острозької, прикладу сваволі чужинців над українською княжною. Все ж і в цю епоху деякі жінки, завдяки особистим якостям свого характеру, здобували величезний вплив серед сучасників.

Як у кожному іншому добу і в кожного народу, є постаті світлі і темні. Ті, що помагають скріплювати державу і ті, що сприяють її руйні. В нашій українській історії це виступає особливо яскраво. „Вся історія України це боротьба двох сил — конструктивної, що скупчує українську потугу, щоб звернути її назовні, і руйнної, що розпорошує її у взаємнім самопожиранні та несе розбиття і розклад“. (О. Ольжич)

З українських жінок нас цікавлять лиш ті, що заслуговують на вічну пам'ять нащадків. Ті, яких Тарас Шевченко назвав „землі козачої краса“. Доля одної з них звязана не з українською історією, але з історією словянства і його боротьби проти натиску германців. Це одна з найцікавіших жіночих постатей XIII стол., Кунгутта Ростиславна, українська княжна, дочка князя Ростислава Михайловича та внучка чернігівського князя Михайла Всеволодовича і угорського короля Белі IV (по матері). Діда її, Михайла Всеволодовича, який для переговорів поїхав до орди, татари по-звірськи замордували (1246 р.) за те, що він

не хотів поклонитись їх богам. Наша церква зачислила його до святих. Кунгутта стала дружиною чеського короля Оттокара II. По смерті чоловіка, як мати короля Чехії й Польщі, Вацлава II, вона стала регенткою свого малолітнього сина. „Вона є вісью політичною дії тодішньої середньої Європи і тією ниткою, що звязує в XIII столітті Чехію, Німеччину і Україну“, згадує в своїй статті про неї Григор Лужницький.

За панування короля Оттокара II Чехія була могутньою державою, бо Оттокар прилучив до своїх земель Австрію, Сирію, Каринтію. З Кунгуттою Оттокар одружився після розводу свого з німкенню Маргаритою Бабенберзькою. Шлюб 16-літньої красуні Кунгутти з Оттокаром відбувся 1261 року в Братиславі, а коронація в Празі. Вона була одвертим ворогом німців і ворогувала з Рудольфом Габсбургом. Оттокар II своєю політикою сприяв німецькій колонізації, але дружина його, по його смерті вела свою „словянську“ політику, за що її зненавиділи німці. Вона увійшла в німецьку літературу, як „демон зла“. Згодом увязнив її Рудольф Габсбурзький на Граді, в Празі. Володарем Чехії став маркграф бранденбурзький. Він відібрав від неї малого сина Вацлава і післав його до Бранденбургу. Але чеська шляхта допомогла своїй королеві втікти до Опави. Тут вона зібрала чехів до боротьби проти німців. І на чеський трон, після збройної боротьби вдалося посадити Вацлава II. І тим врятувати в той час країну перед загибеллю.

В кінці XV століття славним стало імя княгині Анастасії Слуцької. Коли її чоловік загинув у поході проти татар, вона сумлінно виховує двох дітей своїх і зміцнює князівство. Аж ось насунуло татарське військо

„Уже під муром гуди
Кроків Батиевих...
Судному дневі бути...“

(О. Стефанович)

Княгиня Анастасія не розгубилась... З поміччю досвідче-

них помішників сама керує обороною на стінах укріплень. В цей час наспіла підмога і татарів розгромлено. Світогляд цієї жінки той самий, як княгині Евпраксії Всеволодовни, як Анни Романової і інших кращих і свідоміших жінок нашої історії. Це той самий світогляд, про який пізніше ми читаємо в Універсалі Хмельницького: „Мужньо і без боязни за віру й батьківщину стати проти неприятелів своїх“. Бо є цінності вічні в усі часи, які не піддаються ні моді, ні усяким переходиним течіям. І поки вони живуть у народі навіть бездержавному, цей нарід завжди може мати надію, що одного дня буде вільний. Чин цей вдався княгині Анастасії не лиш тому, що вона мала відвагу, ініціативу і почуття обовязку. Але й тому, що недосвідчена в боях, серед колишніх воїнів чоловіка, вона мала добрих до радників, які розуміли й шанували мотиви її поступовання, мала навколо себе людей з тим самим відчуттям обовязку і права, з тим самим героїчним наставленням до життя, як у „Слові о полку Ігоревім“: „Де твоя голова, там і наші голови зложимо“.

Вже в XIV стол. поляки оволоділи землями „Червоної Русі“, як звали тоді Галичину. Від Казимира Великого почалась її колонізація. Все ж обличчя цієї землі, помімо опанування багатьох міст прибулими поляками лишилось українське. В XVII стол. майже всі українські землі відійшли до Польщі. Польська шляхта випрошувала в королів грамоти на ці землі. Сваюля панів на захоплених участках все збільшувалась і панщина посувалась таким чином далі і далі на схід... І тоді козацтво підняло свою зброю і проти поляків.

В цей час слава про Козацьку Землю розійшлась на цілий світ! Папа надсилає до козаків послів, а цісар Рудольф II. вивряджає у Січ ціле посольство. І ось саме в цю сувору епоху, на Україні зродився культ жінки, який знайшов своє вивершення в культурі Диви Марії. Це Вона

рятувала Почаївський монастир, як його турки облягали, кулі від нього відвертала. І це її свату ікону козаки носили в походах. Це в її честь — Матері Козацького Краю — запорожці побудували на Січі церкву.

В брутальну воєнну атмосферу тієї суворой доби українські жінки своєю ніжністю й любов'ю вносили облагодожуючий первень. Більшість життя свого вони проводили без мужів, яких кликали воєнні обовязки. Постійно вони когось „у путь виражали“.

„На чужину з України
Брати розійшлися.
Покинули стару матір,
Той жінку покинув,
А той сестру, а найменший —
Молоду дівчину.“
(Т. Шевченко)

„Весна життя жінки, проведена з лицарем, проминала хутко. Все в її піснях — спогади й туга.“ (М. Гоголь)

„Випроводжала вдова свого сина,
Ту єдиную дитину.
Випроводжала сестра свого брата,
А сірому — сиротина.
Випроводжала: Коня напувала
До зірничі із криниці,
Виносила зброю, шаблю золотую
І рушницю — гаківницю.“
(Т. Шевченко)

Суворе доба накладала на них важкі обовязки. Вони мусіли вміти постояти за себе, за свої землі й оселі. Бувало й так, як пізніше на Коліївщині, коли

„Жінки навіть з рогачами
Пішли в гайдамаки.“

(Т. Шевченко)

Суворе життя загартувало їх вдачу, розвинуло велику енергію, рішучість і відвагу. І все це своєрідно зєднувалось із мрійливістю чутливого, живого, південного темпераменту. Як у дзеркалі відбивалось в піснях усе життя, всі надії, болі й скарги української жінки, яка вірна своему обранцеві, а як він гине в бою, вона часто „у чорниціях косу розплітає“.

Першою фундаторкою київських братських шкіл була Єлисавета (Гальшка) Гулевичева-Лозинська, яка мужньо боролась проти польських впливів на рідних землях. Вона подарувала свій двір на Подолі на монастир і заснувала там школу. З цієї школи згодом виріс ки-

ївський колеґіум, який пізніше став Духовною Академією.

Визначною постаттю початків XVII століття була Раїна Могилянська, княгиня Вишневецька, яка заснувала православні монастирі: Прилуцький-Густинський, Ладинський, Лубенський, та скит Манявський у Галичині. Крім того заснувала школи, видавала церковні книжки. Сином її був відомий ренегат... Ярема Вишневецький. Та Раїна не відповідає за те, бо вона вмерла дуже молодою (вже так багато зробивши!), коли син її був ще зовсім маленький. Ще раніш помер її чоловік, родич князя Байди-Вишневецького, основника Запорозької Січі. Маленького сироту Ярему, дядько віддав до єзуїтської колеґії, яка й зробила з нього яничара по відношенні до його правдивої батьківщини. А служба при пишному королівському дворі у Варшаві його остаточно полонила.

Українська шляхта все більше спольщувалась. І походили ці відступники зі шляхти з народом нічим не краще, як чужинці. Тоді почали творитись на Україні Союзи-Братства, як певна охорона від займанців. Крім того нарід шукає свій захист у Козаччині.

Поляки облягають містечко Бушу на Поділлі. Це 1654 рік — доба Богдана Хмельницького. Одною з частин польської армії Потоцького керує Ст. Чарнецький, здібний але відомий своєю жорстокістю старшина. Оборону Буші провадить сотник Михайло Завісний. Оборонці тримаються мужньо й оборона триває довго. Під час її забито сотника Завісного. Поляки, сили яких значно більші, нарешті по великим зусиллі беруть замок. І тоді дружина сотника Завісного, Олена, підпалює порохівню і висаджує в повітря себе, своїх дітей і інших оборонців замку, серед них і тих поляків, які захопили замок. Українців було там 350, поляків 4,000. Олена Завісна розуміла, що „краще їм усім загинути з честю, ніж накласти на себе нові кайдани рабства“, як каже нарід український на раді у Пе-

реяславі 1654 р. Що „це гірке страждання нащадкам нашим скоротить дорогу до ясної й певної мети“. („В пустині“, Ів. Франко).

Тим самим духом посвяти й активного героїзму сяє нам із віддалі століть постать дружини сотника Золотаренка, Оксани, що вславилась своєю відвагою й вірністю справі під час оборони міста Корсуня. Мужньо трималася ця українська Семирамида і підтримувала дух в інших „на охорону віри своєї благочестивої та на оборону загибаючої й упадаючої батьківщини своєї“. (З Універсалу Хмельницького).

Широко знана була за часів гетьм. Петра Дорошенка полковниця Шульга, яка мала величезний вплив серед козацтва. Це вже була друга половина XVII стол., коли край був зовсім зруйнований не так війнами, що їх вів із москалями й поляками талановитий гетьман Дорошенко, щирий патріот та зручний політик, дуже шанований серед козацтва, як зрадами найближчих людей серед його оточення — Івана Брюховецького, Дамяна Многогрішного, Івана Самойловича й ін. Правобережна Україна обернулася у руїну. П. Дорошенко сидів із кількома тисячами вірних йому козаків майже серед пустині. В 1681 році польський король Ян Собеський уклав з Москвою „вічний“ мир, згодившись віддати їй Київ та Лівобережжя України. Правобережна Україна, земля між Дніпром та рікою Бугом, мала залишитись пустою. Але через якийсь час вона почала знов заселюватись і головою цього колонізаційного руху, як піше професор Дмитро Дорошенко, став Хвастівський полковник Семен Палій: „За короткий час Правобережна Україна ожила. Але як тільки край залюднився, поляки почали знов натискувати та нарід не хотів їм коритись“. Проти польської шляхти завзято боровся Семен Палій, дуже популярний у той час по всій Україні, герой пісень і легенд. Його дружина була розумна і на свій час освічена жінка. Вона теж мала ве-

дикий вплив серед козацтва. Звали її „Полковниця Хвостівська“ або „Мати-Полковниця“. В часі заслання її чоловіка з вірними їй козаками вона обороняла край від поляків і фактично управляла цілим правобережжям Хвастівщини.

Росія намагалась поступово нищити всі права української державности і це особливо загострюється за царя Петра I. В цей час в Україні на гетьманському престолі сидить Іван Мазепа — визначний політик, талановитий дипломат, оборонець української Церкви й мценат української культури. З імям гетьмана Івана Мазепи звязана цікава постать молодої дівчини, доньки генерального судді Кочубея — Мотрі. Хто вона, ця дівчина, яка звернула на себе погляди багатьох світових письменників-чужинців? Чи амбітна шляхтяночка, яка хоче стати „першою леді“ свого краю? Чи жертва в руках своєї честолюбної матері, яка хоче для дочки високого становища, а тим самим ще більшого впливу для чоловіка та й для себе? Чи це виїмкова дівчина, яка має високу національну свідомість, якій близький ідеал Мазепи, яка співчуває його намірам і може тому, що бачить „героя“ в старому гетьмані, кохає його. Вірить у нього, вірить у його клич:

„І вольностей бороніте!“

(„Дума“ гетьм. І. Мазепи)

Вона надхненна тим, бо слова його чарують „безсмертністю героїчної традиції великої, вічно живої нації“. (О. Ольжич).

Легенда отповідає, що по смерті Мазепи, вона вийшла заміж за сина генерального судді Федора Чуйкевича, Івана Чуйкевича, якого москалі, як „мазениця“, заслани у Сибір. Є перекази, що Мотря поманувала за чоловіком і його батьком на заслання добровільно. Потім через багато літ ніби повернулася в Україну.

◆◆◆◆◆
Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя“ — твори Л. Українки англ. мовою?

Вісті Фонду „Мати й Дитина“

Об'єднання Українських Жінок (ОУЖ)

Акцію допомоги залишенням розпочав Комітет „Мати й Дитина“ весною 1951 р. Спершу ця допомога йшла одягом і харчами, осягаючи тисячі фунтів перед Різдяними й Великодніми святами. А в грудні 1953 р. Комітет „Мати й Дитина“ перейняв опіку над школами й садками в Німеччині й Австрії. У теперішню хвилину удержує вісім навчальних станиць.

З самого початку акція йшла у тісному порозумінні з Об'єднанням Українських Жінок у Німеччині. Це був для Комітету „Мати й Дитина“ найкращий союзник. Зорганізоване і жертовне жіноцтво ОУЖ накроще могло допомогти у розподілі харчів і одягу й організуванні садків та відживні шкільної дівчорни.

І справді — це виявилось уже в перших початках акції. Управа ОУЖ перевела головну роботу при розподілі пачок та висилці їх на табори. Точне вітування та листування з жертводавцями скріпило нашу акцію. Думку перемінити її на допомогу навчальним станицям також піддало нам ОУЖ. Знаючи добре таборове життя та неспроможу обділити всіх, управа ОУЖ порадила піддержати навчанням та доживою нашу дівчорну.

І тут Об'єднання Українських Жінок розгорнуло працю. У кожному таборі діяла делегатура ОУЖ, а де її ще не було, там її створено. Зараз вона заходилась коло створення садка або доживи для шкільної дівчорни. Це було незмірно трудно в тих умовинах. Головна річ — приміщення, що так скупо вимірене в таборах. Почались довгі заходи, щоб здобути кімнату. Все це проводили управи делегатур різними засобами. Подекуди діти примістились у таборівій школі, у приміщенні ІВКА, а в Інгольштадті руками батьків споруджено захист. Потім підшукання вчительських сил, які теж не всюди знаходяться. Врешті налагодження доживи, що її переводить управа делегатури.

Управа ОУЖ у Мюнхені дбайливо наглядає за тим. Голови делегатур дістають вказівки й поради. На випадок труднощів управа повинна допомогти. Наприклад — у Регенсбургу розв'язався садок, бо садівничка вишла заміж і перестала працювати, а другої сили в таборі не було. Що тут робити? Заки можна буде підшукати нову

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF

OUR LIFE, published monthly, except August, at Philadelphia, Penna., for October, 1955.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St. Editor, Lidia Burachynska, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. Managing Editor, Cecilia Gardecka, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. Business Manager, Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.

2. The owner is: Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. President: Mrs. Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Vice-President: Mrs. Stefania Pushkar, 823 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Rec. Secretary: Mrs. Lidia Lemishka, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Fin. Sec'y: Mrs. Antonia Kulchysky, 2231 Fairmount Ave., Phila. 30, Pa. Treasurer: Mrs. Anna Sywulak, 112 Dewey Rd., Melrose Park, Pa.

3. The known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

Helen F. D. Lototsky, President

Sworn to and subscribed before me this 21st day of September, 1955.

Eugene S. Rohach, Notary Public
(My commission expires April 1, 1958)

силу, рішено зорганізувати доживу для шкільних дітей. Або — у Шонгаві садок утратив приміщення ІВКА. Чи припинити його? Ні, у тому переходовому часі, заки знайдеться нове приміщення, діти сходяться у мешкання вчительки.

Оцей тісний нагляд ОУЖ над навчальними станицями вимагає уваги й коштів. Часто треба відвідати навчальну станицю, перевірити труднощі, вглянути в книговодство. Треба постійного контакту з ЦПУН і ЗУАД-комітетом. Треба подбати про вишкіл садівничок, щоб у кожному таборі були відповідні сили.

Тому треба повитати почин 47 Відділу СУА у Рочестері, що зрозумів завдання ОУЖ і пожертвував на його адміністрацію 30 дол. Це гарний крок „патрона“, що оцінив працю ОУЖ. Але одноразовими пожертвами не можна зарадити цьому. Відділи, що мають патронати повинні постійно додавати якийсь відсоток на кошти ОУЖ. Над цим радила недавно ексекутива СУА і признала таку konieczність. Вже від вересня ц. р. обов'язує 10%-овий додаток до щомісячної оплати.

Тоді Об'єднання Українських Жінок зможе ще краще розвинути свою роботу в користь української дівчорни.
Фонд „Мати й Дитина“

СПРАВЛЕННЯ НЕДОГЛЯДУ

У звіті з XI. Конвенції СУА пропущено через недогляд, що делегатка 12 Відділу п. Катерина Шемердяк зложила привіт. Перепрошуємо.

ІЗ МУЗИЧНОГО СВІТУ

Австралійська опера відкрила свій сезон у Сидней оперетою Штрауса „Лилік“, де чільну роль Росалінди виконала з успіхом наша співачка Татісса Тарас.

У травні виступила в Дні Української Культури в Бонні українська співачка Євгенія Зарицька. Услід за тим співала Діану в оперетці „Пригоди короля Павзоле“ у Мюнхені.

Іра Маланюк була з байройтською оперою на гостинному виступі в Парижі, де виступала з успіхом у циклі Вагнерівських опер.

ІЗ МИСТЕЦЬКИХ ІМПРЕЗ

На святочному концерті для відзначення 10-их роковин від смерті О. Олеся письменниця Галина Лашенко відчитала доповідь на тему „Поетичний шлях О. Олеся“. Програму вечора виповнили пісні до слів О. Олеся.

В одному з більших промислових осередків Австралії Воллонгонгу влаштовано виставку українського народнього мистецтва, яку дуже корисно відмітила австралійська преса.

Передплату „Нашого Життя“ в Англії приймають:

Mrs. Vira Smereka

36, Temple St.

Heaton, Bradford, Yorks.

Mrs. Myroslawa Rudenska

335, Woodborough Rd.

Nottingham, England

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

MA 7-1320

LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH
SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort
No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Perchel Condy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна 50 ц.

Літо 70 ц.

Осінь 70 ц.

Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

IN ARTS

БАГАТО ІЛЮСТРОВАНІЙ НАРИС

WOMAN OF UKRAINE

що змалює англійською мовою
шлях української жінки

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА в мистецтві
в господарстві
в науці
в професійному житті
в політиці

Ціна 1 дол.

Замовляти в Централі СУА і в усіх українських книгарнях.